

FLOTTANS MÄN

KAMRATSKAP

ÖRLOGSTRADITION

SJÖFÖRSVAR

Nr 2 2011

FLOTTANS MÄN

Tidskrift för Flottans Mäns Riksförbund

Nr 2 juni 2011

Årgång 77

ISSN 0015-4431

Förbundets Høge Beskyddare:
AMIRALEN H.M KONUNG CARL XVI GUSTAF
Rikshedersordförande:
JAN THÖRNQVIST
MARININSPEKTÖR

REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE:

Olle Melin - [epost:omelin@telia.com](mailto:omelin@telia.com)
Tel 0455-23964
Författarvägen 9, 371 63 LYCKEBY

GRAFISK FORMGIVNING:

Dag Åshage - [epost: paul.assar@euromail.se](mailto:paul.assar@euromail.se)
Tel 0455-48218
Fasanvägen 4, 370 30 RÖDEBY

TRYCKERI: Printfabriken, Karlskrona

ANNONSER:

Kontakta Birgitta Husfeldt-Ahlms
epost: gittan.ahlm@telia.com
Telnr: 070-3317502, 0175-30303

KANSLI:

Teatergatan 3, 111 48 Stockholm
Tel: 08-678 09 08
Öppet tisdagar 09-16
Internet: www.flottansman.se
Adress e-post: riksförbundet@flottansman.se

PLUSGIRONUMMER:

Riksförbundet: 5 88 19-4
Stora Tratten 35 80 22-2

FLOTTANS MÄNS RIKSFÖRBUND

Ordf: Kommendör Johan Forslund
Tel: 08-571 448 510

V.ordf: Kommendörkapten Jan Wikberg
Tel: 063-12 95 62.

Sekr och informationsansvarig:
Elektroingenjör Bo Schagerberg Tel: 08-530 447 57.
bo.sch@bredband.net

Kanslichef: Örlogskapten Lennart Bresell
Tel kansliet: 08-678 09 08 Tel hem: 08-449 31 58
lennart.bresell@telia.com

STORA TRATTEN (Arrendator LoF Stockholm)
PL 326, 130 25 Ingmarsö Tel: 08-542 461 26
Telefontid juni-augusti 09-10, 17-18

Ur innehållet:

Ledare	3
1. maj-revelj	4
Möte med musiker	6-8

Examen efter GMU	12-13
------------------	-------

En mångsysslare i Flottans Män	14-15
Vi har rundat Kap Horn	16-17
Två nya utbildningsfartyg namngivna	18-19
Beredskapsövningen 1955	20-25

Ryskt örlogsbesök i Karlskrona	26
Repslagarbanan lever vidare	28-29

Lokalföreningarna	30-38
Nya böcker	40-42
Födelsedagar m.m	44-45

Omslagsbild:

Första mötet chefer emellan. Marinbaschefen kommendör Håkan Magnusson till vänster hälsar amiral Alexander Nosatov, marinbaschef i Baltijsk, välkommen till Karlskrona. Foto: Håkan Jönsson

Nummer 3 2011 utkommer i sept. Manusstopp den 15 aug.

De militära kamratföreningarna fyller ett behov

Efter en ovanligt lång och snörik vinter har, i skrivande stund, våren äntligen infunnit sig och när Du läser dessa rader, är sommaren här och riksårsmötet 2011 har genomförts. Riksårsmötet är ju Flottans Mäns beslutande organ och vid årets möte diskuterades ett antal frågor, som påverkar kamratföreningens utveckling och framtid.

När kommandörkapten Göran Wahlström tog initiativet till Flottans Mäns bildande, gjorde han det i en annan omvärld, än den vi lever i nu. Flottans Män fyllde då ett behov som en samlande och pådrivande kraft och hade en tydlig uppgift och inriktning för sin verksamhet. Målsättningen då formulerades *"Att utgöra en föreningslänk mellan i tjänst varande och före detta fast anställda och värnpliktiga vid flottan, vårda vapnets traditioner och möjlig göra ett närmare följande av dess utveckling, befordra gott kamratskap genom fri och otvungen samvaro på gemensamma minnens grundval samt befrämja utbyggandet av sådan verksamhet som kan vara av gemensamt intresse för föreningsmedlemmarna"*

Idag beskriver vi vår målsättning på samma sätt som då, men med lite andra ord och sammanfattar den med våra honnörsord "Kamratskap, Örlogstradition och Sjöförsvar" och anser därmed, att vi har samma uppgift och behövs lika mycket idag och imorgon som 1935!

Flottans Män är en av cirka 120 militära kamratföreningar i Sverige, men samlar nästan tio procent av det totala medlemsantalet. Försvarsmakten har låtit göra en utredning om de militära kamratföreningarnas roll och verksamhet och deras behov av stöd för sin verksamhet. Utredaren konstaterar, att de militära kamratföreningarna fyller ett behov och kan ges uppgifter, som motiverar ekonomiskt bidrag eller stöd i natura. Vissa kriterier skall dock uppfyllas för att en kamratförening skall komma ifråga för stöd.

Flottans Män har bidragit med underlag och avgivit remissvar.

Kamratföreningen Flottans Män är korrekt beskriven i utredningen och utredaren har väl fångat föreningens uppgifter och inriktning. Flottans Män konstaterar, att kamratföreningen uppfyller de tre grundläggande kriterier, som enligt utredaren skall krävas för att motta stöd eller ersättning för genomförda uppgifter.

Av de tjänster som utredaren listar som möjliga för kamratföreningar att utföra och som medför stöd i natura eller ekonomisk ersättning är framför allt tre områden lämpliga för Flottans Män.

- Försvarsupplysning
- Traditionsvård
- Minnesvård

I vårt remissvar redovisade vi därför dessa uppgifter, då de harmonierar med Flottans Mäns honnörsord. Vi framhöll dock vikten av att vara en oberoende kamratförening, som inte vill bli "uppdragsstyrd", där vår självständighet kan äventyras.

Flottans Män har således, med stöd av utredarens slutsatser, även framgent en tydlig och viktig roll i samhället och de viktiga frågor, som diskuterades på riksårsmötet, och har bäring på framtiden, rör datasystemens utveckling, vår ekonomi och medlemsrekrytering och medlemsvård. Under sommaren och hösten byggs våra hemsidor om och ges ett mera enhetligt och gemensamt utseende och görs samtidigt mera lättillgängliga för lokal-föreningarna. Det här är ett viktigt utvecklingssteg för att göra oss mera synliga och för att underlätta medlemsrekrytering och informationsspridning.

Flottans Mäns roll, som antogs vid kamratföreningens bildande, är alltså giltig. Vi skall engagera, stödja och kritisera och vi ska sprida kunskap om och förståelse för behovet av ett starkt sjöförsvar, en flotta som kan utnyttjas för landets försvar och i uppdrag i fjärran farvatten. Vår tidskrift är ett utmärkt forum för sådan verksamhet!

För att kunna göra detta i dagens samhälle, måste vi utveckla och förnya Flottans Män, dock varsamt och utan att ge avkall på våra grundläggande värden.

Vid mina besök hos lokalföreningarna och vid regionmöten möts jag av ett stort engagemang hos medlemmarna för Flottans Mäns fortsatta varande och utveckling och det hängivna arbete, som görs i lokalföreningarna, borgar för en fortsatt god tillvaro för vår kamratförening.

Vi ser med tillförsikt fram mot resultatet av utredningen och jag vill avsluta med att önska alla medlemmar och anhöriga en solig och upplevelserik sommar.

Johan Brålund

1.maj-revelj, en drygt etthundraåttioårig tradition

Den 1.maj 1840 med start 0400 marscherade Sjöartilleriregementets musikkår runt i centrala Karlskrona för att väcka medborgarna och kungöra vårens ankomst.

Sedan dess har denna tradition pågått med endast ett fåtal (mindre än 5) inställda reveljer och detta alltid beroende på olämpligt väder.

Årets revelj med Marinens musikkår var sig lik från tidigare år. Med flaggtrumslagaren Karin Svensson i täten marscherade musikkåren från Sparre och första uppehåll var traditionsenligt Föreningen Gamla Carlskrona, där Åke Dohlins marsch, "Vittus Andersson", tillägnad föreningen spelades. Länets hövding, Gunvor Engström, lyste för dagen med sin frånvaro, varför musikkåren gick residenset förbi och i stram takt närmade sig matkontrollen på Björkholmen, där byalaget i vanlig ordning serverade blåbärssoppa. Här tog man paus och många reveljdiggare fick sig en pratstund med bekanta från när och fjärran.

Så fortsatte marschen mot Gröna Gången, där marinbaschefen Håkan Magnusson tog emot och bjöd allmänheten på morgonkaffe. Här visade musikkåren upp sig i en annan skepnad, då man i kör sjöng några kända vårsånger under ledning av Ulf Sigurdson.

Reveljen avslutades som alltid med att musikkåren spelade Marinbasens marsch, som egentligen heter Chefsmarsch och är skriven av Viktor Widqvist.

Ferdinand Heimdahls (musikkårens chef 1875-1915) marsch "1.maj revelj" spelades naturligtvis och vad jag vet, spelas denna marsch endast en gång om året och det är på 1.maj i Karlskrona.

Olle Melin

Foto: Olle Melin

Musikkåren under ledning av Ulf Sigurdson, här som "kårkör".

Flaggtrumslagare Karin Svensson i täten för musikkåren på Fregattgatan på väg till blåbärssoppan.

Förre kommunalrådet Karl-Gösta Svensson med hustru Birgitta på väg från Björkholmen.

Marinbaschefen Håkan Magnusson välkomnade musikkår och allmänhet till Gröna Gången.

Ett sista inlägg om skeppshundar

Undertecknad har bland annat varit kommenterad på jagaren *Romulus* och upplevt skeppshunden Spica, en fantastisk vakthund på fartyget. När jagaren låg vid kaj, höll sig Spica nära landgången. Hon var alltid mycket vaksam och varje gång nya besättningsmän embarkerade fartyget, nosade hon ingående på var och en och därefter var man en godkänd besättningsmedlem, som utan hinder kunde röra sig på och omkring fartyget och även kela med hunden. Ingen kunde förstå, hur Spica så snabbt kunde lära sig känna igen dem, som tillhörde fartyget och skilja dessa från främmande människor. Mot *Romulus* besättning var Spica snäll och trevlig, men mot främmande reagerade hon på annat sätt. Det kan berättas, att när någon för Spica okänd kom ombord, även i legala ärenden, kunde hon följa den okände som en skugga, där det var möjligt och så länge vederbörande var kvar ombord. Mig veterligt var det ingen, som blev biten av Spica, även om många fick se hundens vassa tänder.

Vid ett tillfälle hade tiken Spica smitit iland och träffat en okänd älskare. Detta kuttrasju ledde till, att Spica fick valpar, som hon noga vaktade. Alla, som tillhörde *Romulus* besättning, kunde gå fram till Spicas korg och klappa såväl modern som valparna. En gång, när ett fartyg låg sida vid sida med *Romulus*, kom fartygschefen tillsammans med sin kollega från det andra fartyget för att titta på de söta valparna. Vår fartygschef klappade hundarna och då ville den främmande fartygschefen göra detsamma.

- Det ska Du inte, för Du riskerar att få en lucka

baktill på Dina byxor.

Den gästande chefen förklarade sig vara van vid hundar, så det var ingen fara. Tillsammans med några fartygskamrater stod jag tillfälligtvis bredvid och hörde samtalet och vi bevittnade också, hur det sa "brak" i ett par byxor och såg den främmande fartygschefen vända tillbaka till sitt fartyg med en stor lucka på sina mörka uniformsbyxor.

En annan märklig sak var, att inte en enda gång under mina månader på fartyget, såg jag eller mina kamrater några "lämningar" efter Spica.

PS med uppgifter om hunden på Märsgarn

Den hunden var snäll och trevlig, ganska kortbent, en blandning av olika raser. Hunden hette Pullman och hörde hemma vid flottans anläggning i Märsgarnsviken. Jag har vid flera veckoslut sett Pullman följa med permittentbåten från Märsgarn, stiga på bussen vid Vityså brygga för att ta bussen till Stockholm och där hoppa av vid ändhållplatsen i hörnet av Götgatan och Ringvägen. Hur det sedan gick till, vet jag inte, men efter bussturen sökte sig Pullman till Skeppsholmen, där han undfägnades med mat vid flottstationens stora kök, och hör och häpna, på måndagsmorgonen väntade Pullman, liksom övriga permittenter, på bussen för vidare återfärd till respektive kommenderingar vid Hårsfjärden.

Gunnar Hoffman

Med förflutet i Kungl. Flottan under 1940-talet

Jagaren Romulus

Möte med musiker

En marsdag hade jag nöjet att följa med några f.d. och aktiva musiker vid Marinens (Flottans) musikkår till Växjö. Gunnar "Loket" Olsson och Olle Lind "före dettingar" samt de i dag aktiva Hans Lind och Jan Dohlin var deltagarna och syftet med besöket var att träffa en annan legend från militärmusiken, Robert "Robban" Sjölin.

Tiden för bilfärden gick rekordsnabbt dock inte på grund av hastighetsöverträdelser utan på grund av, att "Loket" från start till mål roade deltagarna med den ena mer otroliga historien än den andra.

Framme i Växjö togs vi emot av Robban och efter sedvanliga hälsningsprocedurer satte vi oss ner och omgående kom berättandet i gång.

Robban Sjölin var 15 år 1942, när han som musikelev kom till Flottans musikkår i Karlskrona. Han är bördig från Trelleborg och bestämde sig för ett liv i militärmusiken efter att ha hört Flottans musikkår vid en konsert i Trelleborg 1941. Flottan skulle det bli, även om den betydligt närmare belägna musikkåre vid I 7 i Ystad borde legat närmare till hands. Det var uniformen som lockade, berättade Robban. Samtidigt med Robban fanns ytterligare mellan 7 och 10 musikelever, vilket innebar hornblåsartjänst på Sparre var 7:e dag. Då låg man påklädd i "bingen" beredd att omedelbart rycka ut för att ge signaler.

Det Robban minns med viss bestörtning var den penalism, som förekom mot eleverna, vilket gjorde att många begåvningar tog sin Mats ur skolan. Men Robban

Loket Olssons orkester på Stadshotellet vid 1959 års studentbal. Från vänster: Jan Andersson, Bengt Fridfors, Kjell Okmark, Inge Bjarnelo, Eskil Nyström, Karl-Gustaf Ohlsson, Bertil Stenholm och kapellmästaren Gunnar "Loket" Olsson. Alla utom Jan Andersson tillhörde Flottans musikkår.

blev kvar och avancerade i graderna. Robbans instrument var tenorbasun, trombone och baryton.

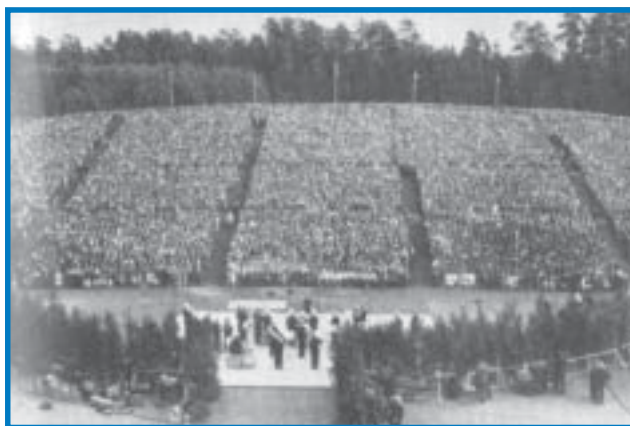
År 1954 avlade Robban musikdirektörsexamen, men blev trots detta kvar i kåren ytterligare några år.

Sin första musikdirektörsanställning fick han 1960 vid militärmusikkåren i Visby och på Gotland blev han kvar i 10 år. 1970 kom han till Växjö och militärmusikkåren där och fick då vara med om att de militära kårerna först blev regionmusik och senare länsmusik. Men han fick tillfälle att leda blåsorkester genom dirigentskapet i Kosta musikkår under flera decennier.

Gunnar "Loket" Olsson kom i tjänst 1950 som 2.klass sjöman och var detta år ensam som ny i musikkåren. Han hade dessförinnan jobbat några år som brevbärare. Det där med att vara ensam hade sina poänger. Han fick som instruktör en maskinförir som kallades "Snövit". Han

Sextett på kryssaren Fylgia sommaren 1945. Nedre raden från vänster: Lars Blankenheim, bas, Alf Sigurdson, klarinett, saxofon och slagverk, Åke Karlsson, b-kornett. Övre raden från vänster: Ingemar Berg, tenor 2, Robert Sjölin, tenor 1, Stig Hallberg, horn samt Karl-Erik Gustafsson, musikledare och esskornett. Arkivbild

Vid ett örlogsbesök i Riga 1956 konserterade Flottans musikkår för en rekordpublik. Mellan 30 000 och 35 000 människor beräknas begeistrat ha lyssnat på konserten. Arkivbild

Flottans (Marinens) musikkår 1957 eller 58.

Främre raden från vänster: Birger Lundberg (klarinett), Sven Lundberg (trumpet), Kurt Forslund (klarinett), musikdirektör Sune Sundberg, Siver Bjarnelo (Bastuba), Roland Dahlskog (tenorbasun, trombone) och Karl-Erik Gustafsson (trumpet).

Mellanraden: Bertil Stenholm (klarinett och slagverk), Ernst Ottosson (kornett), Iwan Wedeborg (klarinett), Stig Hallberg (flaggtrumslagare och horn), Ragnar Holmqvist (klarinett), Wiking Syrén (flöjt och kontrabas) Alf Sigurdson (oboe), Robert Sjölin (baryton), Eskil Nyström (saxofon och klarinett), Olle Lind (trombone).

Bakre raden: Christer Danielsson (trombone), Stig Lindberg (trumpet), Kjell Okmark (horn), Bengt Fridfors (fagott), Bert Dahlskog (trombone), Karl-Gustav Ohlsson (slagverk), Egon Nilsson (kornett), Gunnar "Loket" Olsson (bastuba), Arne Melin (flöjt) och Inge Bjarnelo (saxofon och klarinett).

genomförde formell exercis, skjutningar, lektioner m.m. som ensam elev och han minns examensdagen i rekryt-skolan, då han skulle visa upp sina färdigheter. På Sparres kaserngård uppenbarade sig stationschefen, en kommandör, chefen Sparre, musikdirektören John Skoglöf samt 4-5 kommandörkapten, alla för att se "Snövit" examinera "Loket" i exercis m.m. Det hela förlöpte lyckligt. "Lokets" instrument var bas i olika variationer, men han spelade även basun och fagott.

Olle Lind kom i tjänst 1954 och han fick trombone som sitt huvudinstrument och flöjt som biinstrument. Han läste till musikdirektör 1963-65 och efter några år "i det civila" efterträdde han Robban Sjölin i Visby 1971. Där startade han Visby storband, ett legendariskt band med många goda solister. Rikskändisen och trumpetaren Ernie Englund och saxofonisten och arrangören Bernt Eklund är två exempel på legendariska medlemmar i bandet. 1988 återkom Olle till Karlskrona som chef för Musik i Blekinge och i dag som pensionär leder han Skärgårdssextetten.

De ännu aktiva musikerna Hans Lind (kontrabas och

fagott) och Jan Dohlin (trombone) kom i tjänst 1964 respektive 1967.

Långresor

Sedan världsomseglingen med Eugenie på 1850-talet har det varit brukligt, att en sextett eller oktett funnits ombord på Flottans långresor. Vidare var det under 1900-talet fram till 1957 vanligt, att sextett eller oktett fanns på Kustflottans flaggskepp, där man förutom musicerandet deltog i allehanda sysslor ombord. I modern tid återkom traditionen vid minfartyget Carlskronas långresor 1984 respektive 1986-87. Loket deltog vid båda dessa resor och Robban vid den första. 37 år tidigare gjorde Robban sin första långresa med Fylgia 1947-48. Olle Lind gjorde långresa med Gotland 1955-56.

Dagens musiker har gjort ett antal korta sejourer ombord i samband med örlogsbesök, men har också fått vara med och underhålla FN-styrkor i Kosovo och i Afghanistan. En mycket speciell händelse är deltagandet i USA:s 200-årsjubileum 1976 med den oförglömliga paraden på Broadway.

Den kanske största händelsen i detta sammanhang var örlogsbesöket i Riga 1956, då Flottans musikkår konserterade för mellan 30 000 och 35 000 entusiastiska åhörare. Den spelningen försvinner aldrig från våra näthinnor, uttryckte Robban, Loket och Olle, som var med.

Dansmusik

Musikerlönerna har aldrig varit höga, så det gällde att dryga ut kassan på olika sätt. Ett sätt var att spela dansmusik och det har i alla fall varit vanligt för den äldre generationen. Loket har haft ett antal orkestrar genom åren och var aktiv till bara för något år sedan. Robban och Olle har spelat i många av Karlskronas orkestrar och Robban har till och med spelat i "arvfienden" KA 2 dansorkester.

Amatörmusik

De aktiva militärmusikerna har betytt oerhört mycket för amatörmusiken runt om i landet. De har i många fall fungerat som musikledare och de har även suttit med i olika orkestrar, vilket har inneburit ett stort stöd för amatörerna. Robbans insats i Kosta musikkår kan inte nog poängteras. Själv hade jag nöjet att ha Loket som utmärkt ledare för Marinens hemvärnsmusikkår i början av 1990-talet.

På kortet med ABF musikkår i början på 1950-talet är inte mindre än 9 av 18 från Flottans musikkår. Ledare är den legendariska tenorbasunisten i Flottans musikkår, Roland Dahlskog.

Historier

Det var trots allt historierna, som satte sin prägel på besöket i Växjö. En del var allvarliga, men de flesta vittnade om den speciella musikerhumor, som lär finnas. Som när trumpetaren Sven Steinbach blåste trumpetfanfarer vid en Luciakröning, så att borgmästare Dymling fick lyfta av och på hatten ett tiotal gånger eller för att inte tala om

ABF musikkår 1953-54

Hemma hos Robert Sjölin. Från vänster Gunnar "Loket" Olsson, Jan Dohlin, Hans Lind, Robert Sjölin och Olle Lind. Foto: Olle Melin

alla de gags som klarinettisten, slagverkaren och gitarri-
sten Bertil Stenholm gjorde under alla sin år i kåren.

Jag hoppas, att det återkommer fler tillfällen att få höra dessa "gubbar" berätta om sina år i militärmusiken.

Som avslutning får jag citera min favoritförfattare Fritiof Nilsson Piraten: *Allt har hänt, men allt har ännu inte berättats.*

Olle Melin

Muskövarvet AB är en del av Dockstakoncernen dit även Rindö Marine AB och Dockstavarvet AB hör. Dockstavarvet bildades 1905 och är idag ett av marknadens ledande företag avseende nybyggnation av aluminiumbåtar. Tillsammans utgör de tre varven i koncernen en av marknadens starkaste varvskonstellationer.

MUSKÖVARVET AB

Din samarbetspartner i vått och torrt

Söker du erfarenhet, kompetens och kvalitet? Då är det till Muskövarvet AB du ska vända dig! Vi ser oss som en långsiktig samarbetspartner där varje kund, stor som liten, är lika viktig. Med lång erfarenhet från allt mellan himmel och hav kan vi bland annat erbjuda följande

- Torr- och sjösättningar
- Byten, service och reparationer av Motorer
- Installation och reparationer av Elsystem
- Skrov- och ytbehandlingsarbeten
- Rörinstallationer och brandsläckning
- Vinterförvaring, wiretillverkning, kapell mm

Tel: 010-823 16 70
Fax: 010-823 16 80

www.muskovarvet.se

info@muskovarvet.se

Svensk marinofficer bland de första utlänningarna att få rysk medalj

Vid en ceremoni lördagen den 19 mars i S:t Petersburg under firandet av "Ubåtssjömannens dag" tilldelades kommendörkapten Christian Allerman det ryska försvarsministeriets medalj "För förtjänstfulla insatser i förevisandet av minnet av stupade försvarare av Fosterlandet". Christer Allerman har varit medlem i Flottans Män sedan 1974.

Medaljen tilldelades även Kenneth Gustafsson, arkeolog, Åland, Peter Lindbeck, Guvernör, Åland, Igor Kurdin, Ordförande i S:t Petersburgs ubåtsklubb, Alexander Tutyshkin, efterlevande, samt medlemmarna i den dykargrupp, som år 2009 fann den i januari 1940 krigsförlista sovjetiska ubåten S2. Dykgruppen utgjordes av Björn Rosenlöf, Mårten Zetterström, Rikard Johansson, Patrik Palm och Ingvald Eckerman.

Försvarsminister Serdjukov beslutade den 21 februari om utdelande av medaljerna efter ett förslag från "S:t Petersburgs klubb för ubåtsmän och veteraner från marinstridskrafterna". Medaljen, som instiftades 2007, utdelades nu för första gången till utländska medborgare och utdelades denna gång för personliga och stora insatser vid fastställande av position i Östersjön av de under andra världskriget förlista sovjetiska ubåtarna S-7, Sjtj-305 och S-2. Kommendörkapten Christian Allerman, som tidigare tjänstgjort som Sveriges marinattaché i Ryssland under två perioder, bidrog, i nära samverkan med Kenneth Gustafsson, med utredningsarbete avseende sannolik plats för förlisningen av ubåten S2 samt med koordinering och planering av minnesceremonin för den omkomna besättningen på densamma. Ceremonin genomfördes till havs, på platsen för förlisningen, öster om fyren Märket i Ålands Hav den 17 augusti 2010 i närvaro av anhöriga efterlevande till S2 besättning samt ovan nämnda medaljörer.

Christian Allerman, Amiral Nikolay M. Maksimov och Kenneth Gustafsson

GÄLLER DET Träbåtar?
DÅ GÄLLER DET OCKSÅ OSS!
Nyhet! Båttvätt!
Båtbyggarskola
Fullständig varvsrörelse

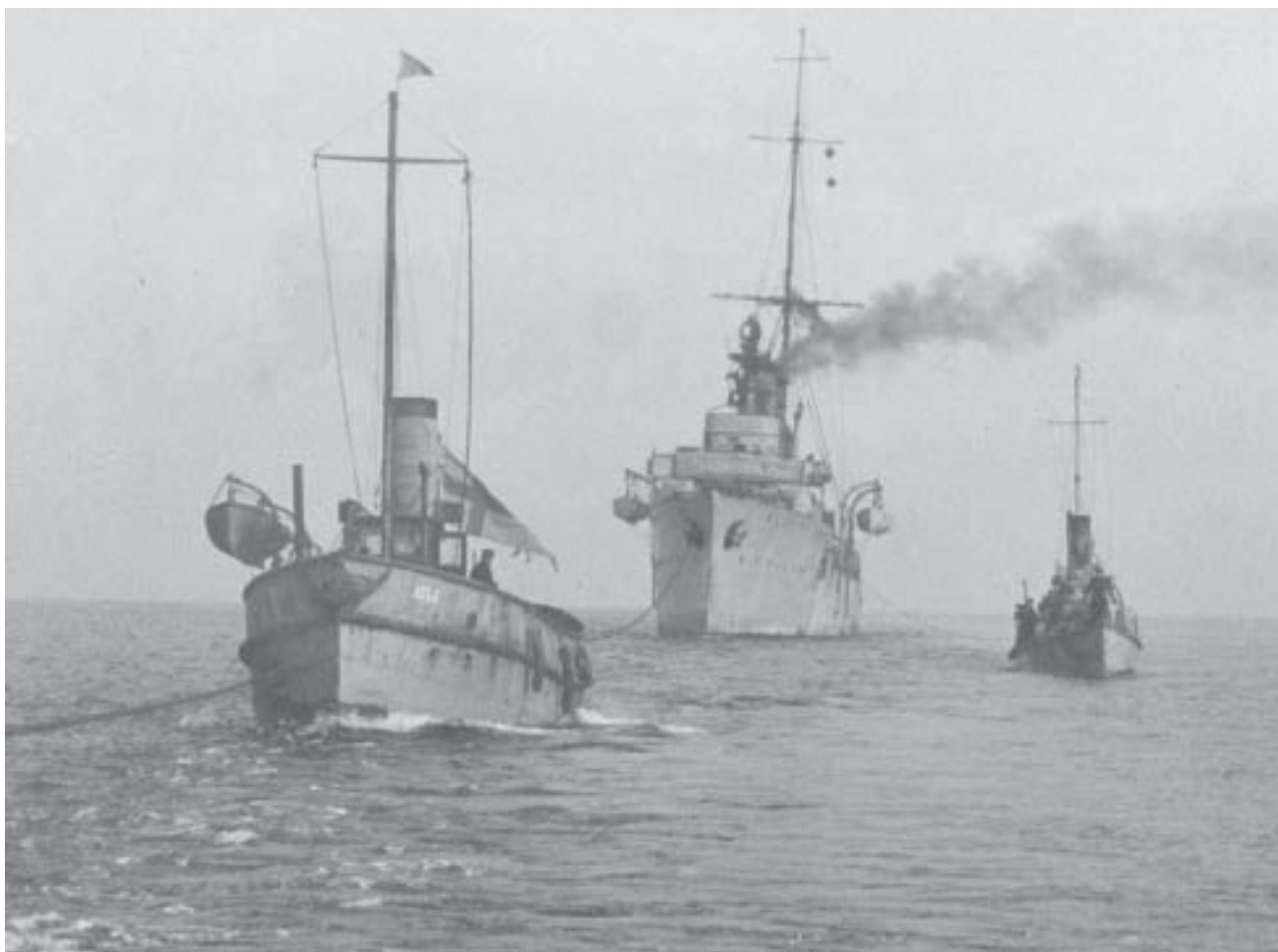
 ERIKSSONS BÅTBYGGERI & BÅTBYGGARSKOLA AB
Box 15, 130 25 INGARSÖ
08-542 461 36 batservice@swipnet.se

SKÅNSK GRÄDDGLASS
- sommar året runt sedan 1937

Engelholms Glass AB - ett svenskt familjeföretag Tel. 0431-108 51 www.engelholmsglass.se

Vad en gammal bild kan berätta

Den 2 juli 1915 blev krigets fasor för någon dag högst påtagliga för befolkningen på Gotlands östra kust i trakterna runt Östergarnsholm. Fartyg ur den tyska Östersjöflottan hade varit invecklade i strid med en överlägsen rysk eskader, vars huvuduppgift var att slå ut och sänka den tyska minkryssaren *S.M.S. Albatross*, som var tyskarnas enda specialiserade minläggare i Östersjön. Klockan 0635 fick *Albatross* order att försöka nå svenskt vatten, men de ryska fartygen kom allt närmare och *Albatross* fick den ena svåra träffen efter den andra. Med kraftig slagsida gick man in på svenskt territorialvatten, förföljd av de ryska pansarkryssarna *Bogatyr* och *Oleg*, som fortsatte beskjutningen inne på svenskt neutralt vatten, även under passagen genom sundet mellan Östergarnsholm och Kuppen. Klockan 0807 upphörde den ryska eldgivningen och fem minuter senare girade *Albatross* styrbord och grundattes 150 meter från land.

För *Albatross* och de överlevande i besättningen var striden över, men nu väntade en lång internering i Sverige, som skulle vara fram till krigsslutet 1918.

Besättningen internerades först på Gotland och senare

i Skillingaryd. *Albatross* bärgades och togs till Oskarshamns varv för reparation.

Bilden ovan visar hur Karlskrona örlogsvarvs två bogserbåtar, *Atle* och *Ran*, bogserar *Albatross* mot Karlskrona den 7 december 1918. Färden dit gick tidvis under bogsering, men tidvis kunde *Albatross* gå för egen maskin. Även vedettbåten nr 7 medverkade vid bogseringen. Måndagen den 30 december 1918 klockan 1330 lämnade minkryssaren *Albatross* Karlskrona, enligt tidningsreferaten med "stor pompa och ståt". Kapitänleutnant Karl Bühler överlämnade vid en avskedsceremoni en skrivelse till tjänsteförrättande amiralen, i vilken han tackade för den vänlighet, som under tre och ett halvt år visats den tyska besättningen. "Vi lämna Sverige med känslan av att den långa vistelsen härstädes för all framtid knutit oss fast samman med detta vackra land och dess vänliga invånare."

Atle och *Ran* var två legendariska bogserbåtar, som fanns vid Ekipaget i Karlskrona under hela sin verksamma tid. Båda var byggda på Örlogsvarvet, *Atle* år 1900 som nybygge 274 och *Ran* 1913 som nybygge 285. Båda var från början försedda med kolvångmaskiner.

Ran motoriserades efter kriget, medan *Atle* behöll sin ångmaskin. *Atle* utrangerades 1967 och *Ran* 1978.

Vill man läsa mer om minkryssaren *Albatross* rekommenderas boken med samma namn skriven av Svante Hedin och utgiven 2002, en synnerligen välskriven bok och med många mycket intressanta bilder.

Olle Melin

Nygammal skiva med Flottans musikkår, Karlskrona

År 1915 tillträdde Georg Ringvall som musikdirektör och chef för Flottans Musikkår i Karlskrona. Han var son till musikdirektören Carl Fredrik Ringvall i den kända musikerfamiljen Ringvall.

Han började sin musikerbana som extra skeppsgosse 1895 vid Stockholms örlogsstation och blev kvar där till 1904, varefter han studerade trumpet, piano, harmonilära och kontrapunkt vid Musikkonservatoriet. Som privatist avlade han 1911 militär musikkörsexamen. Han återkom till flottan 1915 som musikkörchef i Karlskrona.

Han kom till en kår med endast mässingsblåsinstrument, men fr.o.m. 1918 införde han träblåsinstrument som klarinetter och flöjter. Han var också mycket hårt engagerad i Karlskronas musikliv och han skrev ett drygt tjugotal marscher jämte en konsertouvertyr och ett antal valser. Han dog i tjänsten 1935.

Den här skivan är ett återgivande av ett antal 78-varvare, som samtliga spelades in den 12 augusti 1927. Att spela in 24 stycken samma dag är en prestation i sig och den blir inte mindre med tanke på dåtidens inspelningsteknik, där man idag med digital teknik kan göra otroligt mycket. Skivan innehåller 21 marscher, där många är regementsmarscher. Till detta kommer en bröllopsmarsch och två av Ringvalls valser.

Man märker en del s.k. "kixar" och framför allt ett helt annat spelsätt, än vad dagens musikkårer använder sig av.

Skivan är utan tvekan en vandring tillbaka i historien kring den svenska militärmusiken och som sådan ett värdefullt dokument.

Skivan har producerats av Militärmusiksamfundet och kan beställas via detta. Gå in på samfundets hemsida, - www.militarmusiksamfundet.com – om Du vill beställa skivan.

På skivomslaget syns Flottans musikkår i Karlskrona på kasern Sparre 1925. Georg Ringvall syns i mitten på första raden och längst till vänster i den raden syns dåvarande flaggstrumslagaren Riego Åkerberg.

Olle Melin

Examen efter GMU

I januari ryckte drygt 180 förhoppningsfulla ungdomar in vid Marinbasen för att genomföra GMU (Grundläggande militär utbildning), en frivillig tre månader lång utbildning syftande till kontraktsanställning som sjöman eller soldat.

Detta var första omgången i denna utbildning efter värnpliktens upphörande. Utbildningen är helt gemensam för Försvarsmakten, vilket innebär att eleverna efter godkänd utbildning kan söka till alla landets förband.

Den 29 april var det dags för examen. Examensdagen inleddes med en marsch från Trolle genom centrala Karlskrona till Stumholmen, där examenshögtidligheten genomfördes.

Examensförrättare var marinbaschefen, kommandör Håkan Magnusson, och som premieutdelare fungerade marinens produktionschef, flottiljamiral Jonas Haggren. Ansvarig för utbildningen har Chefen för Marinbasens grundutbildningsbataljon, överstelöjtnant Peter Glimvall, varit.

Av de drygt 180 inryckande fullgjorde 158 utbildningen med godkänt resultat, varav ett tiotal flickor. 142 av eleverna har valt att stanna i Försvarsmakten och 16 har valt att sluta.

Fördelningen mellan Försvarsmaktens förband, av de som valt att stanna är

Marinbasen, Karlskrona	35
1.ubåtsflottiljen, Karlskrona	19
3. sjöstridsflottiljen, Karlskrona	27
4.sjöstridsflottiljen, Berga	50
K 3, Karlsborg	5
P 4, Skövde	4
Lv 6, Halmstad	1
Ledningsregementet, Enköping	1

Samtidigt examinerades ett 20-tal elever vid Sjöstridsskolan, elever som går vidare till officersutbildning.

I tåten för marschen genom Karlskrona gick Hemvärnets musikkår Blekinge under hemvärnstrumslagaren Johan Welander. En fanborg med örlogsflaggan och fanor från de nedlagda regementena, Kronobergs regemente (I 11) och Karlskrona kustartilleriregemente (KA 2) samt från kamratföreningarna Flottans Män och KA 2 Kamratförening deltog också.

Officersfanvakt med örlogsflaggan.

Fanborg med fanor från Kronobergs regemente (delvis skymd), Karlskrona kustartilleriregemente, Flottans Män och KA 2 Kamratförening.

Olle Melin Eleverna under marsch på Drottninggatan.

Hemvärnets musikkår Blekinge i tåten under marschen från Trolle till Stumholmen. I tåten hemvärnstrumslagaren Johan Welandér.

Marinbaschefen kommendör Håkan Magnusson förrättade examen.

Foto: Ulla Melin

På väg mot Stumholmen.

Premierade elever uppställda.

En mångsysslare i Flottans Män

Kamratföreningen Flottans Män i Norrköping har i sina led många intressanta medlemmar, som har mycket att berätta. En av dem, Per Jonsson Gille, har särskilt många strängar på sin lyra.

Modellbyggaren

Per Jonsson Gille, som är bördig från Stockholm och uppväxt i Norrtälje, har kanske mest blivit känd som en utomordentligt skicklig fartygsmodellbyggare. Intresset för att bygga modeller började, när Per som 10-åring fick följa med sin morfar till Sjöfartsmuseet i Stockholm och på den vägen är det.

Först efter värnplikten som kryptotekniker i Flottan tog intresset verklig fart och det första riktiga större modellbygget blev en engelsk bogserbåt. Materialet i denna byggsats var dock av så låg kvalité, att Per fixade eget material och bättre ritningar. Nästa större projekt blev *Isbrytaren 1*, som är en modell av den dåvarande hamnbogseraren i Norrköping. Denna modell, utrustad med en egen ångmaskin, är stationerad i Pers bostad i Norrköping, men gör då och då uppvisningar i olika sammanhang.

Senast under Kulturnatten hösten 2010 gjorde *Isbrytaren 1* bejublade uppvisningar i Motala ström tillsammans med ett annat ångfartyg *s/s Moa af Norrköping* dock i naturlig storlek och som dessutom kan ta ombord ett mindre antal passagerare.

Den verkliga utmaningen för Per Jonsson Gille blev byggandet av modellen av det anrika ångfartyget *s/s Norrtelje*. Det projektet tog cirka 10 år att genomföra med över 2000 nedlagda arbetstimmar. Men så blev också resultatet i världsklass och modellen har visats upp i en mängd olika sammanhang, som Älvsjömässan, Sjöhistoriska museet i Stockholm, Hobbymässan m fl. Numera står modellen av *s/s Norrtelje* på Stadsbiblioteket i Norrtälje.

SS Norrtälje

Per Jonsson-Gille

Ett annat modellbygge, som bör nämnas, är jagaren *Norrköping*, som skänktes av Per till vår förening, där den numera kan beskådas.

Per vilar emellertid inte på lagrarna, utan nästa projekt är en modell av ångfartyget *s/s Norrskär*, 101 år gammalt i år och som fortfarande trafikerar Stockholms skärgård. Byggandet av denna modell påbörjades 2006 och "sjösättning" är planerad till 2012.

Att Per uppskattar gamla ångfartyg råder inget tvivel om, men även ånglok och tågmodeller står på repertoaren.

Veteranbåtsentusiasten

Pers andra stora hobby är veteranbåtar av klass. Faktum är att Per aldrig ägt en plastbåt trots sitt stora intresse för sjöliv. Han är däremot sedan 1981 stolt ägare av en verklig klassiker av modell ruffad motorbåt snarlik den betydligt mera kända Petterssonbåten. Det var den kände båt-

Jagaren Norrköping

Ofelia

konstruktören Ruben Östlund, god vän och lärning till C-G Pettersson, som ritade Pers båt 1931. I båten är monterad en marinkonverterad Volvo B 16 motor av årsmoddell 1965. Båtens namn är "Ofelia"

Per är medlem i Motor Yacht Society (MYS), som har ett hundratal medlemmar runt om i landet. Man brukar träffas varje år och visa upp sina dyrgripar för en veteranbåtsintresserad publik.

Att tuffa fram på våra olika kanalsystem med sin veteranbåt är en ren njutning enligt Per och Strömsholms kanal är en av de absoluta favoriterna

Att hålla sin veteranbåt i bästa möjliga ursprungliga skick är en självklarhet för Per, som mer än gärna lägger ner alla de arbetstimmar året runt som erfordras för ett lyckat resultat. En liten skepparhistoria från Vaxholm bekräftar detta. Under försiktig tilläggning vid kajen hör Per någon gubbe skrika. "Hörru grabben, här kan du för "f-n" inte lägga till. Det här är en gästhamn för båtar och inte någon jäkla möbelaffär!"

Per tror obetingat på en ljus framtid för veteranbåtar i trä och att intresset för ett bra hantverk, som skapar skönhet alltid kommer att leva vidare.

Fagottisten

Per Jonsson har även ett spännande yrkesliv, då han som en av tre fagottister ingår i Norrköpings berömda symfoniorkester SON. Musikintresset kom tidigt mycket tack vare hans pappas stora skivsamling och det började med klarinetten.

Efter gymnasiet kom Per in på Kungliga Musikhögskolan 1973 och studerade med avbrott för värnplikten fram till 1979. Det blev fyra och ett halvt års krävande musikstudier i fagottklassen, innan han tillträdde ett vikariat på ett år vid Norrköpings Symfoniorkester.

Därefter följde anställningar vid Regionmusiken i Stockholm, en tvåårig sejour vid Kungliga Operan och sedan kom han tillbaka till Norrköping, där han varit Symfoniorkestern trogen sedan dess.

En hel del utlandsturnéer med Symfoniorkestern har det

blivit genom årens lopp och kanske inte helt oväntat är Royal Albert Hall i London Pers favoritplats i dessa sammanhang. Många chefsdirigenter har passerat revy i Norrköpings Symfoniorkester och japanen Jun'ichi Hirokami är enligt Per en av de främsta.

Evert Elgefjord

Privata foton

Pris från **399.900:-**

Sea Star 660, Suzuki

www.astons.se Frestav, 120 Sollentuna 08-29 29 87

**Vi har batterier för alla behov:
BIL | BÅT | TUNGA FORDON**

TUDOR
BATTERIES

Tudor grossisten i
Nacka - Värmdö

AB MASKINEXPORT

Box 37 S-134 21 Gustavsberg • Besök: Skogsbövägen 1
Tel. 08-570 355 00 • Mobil. 0708-355 100

Nu är vi verkligen riktiga sjömän – vi har rundat Kap Horn

Efter att ha gjort sin militärtjänst som radarnavigatör på kryssaren Tre Kronor gick Åke Jäderqvist med i kamratföreningen Flottans Män i Stockholm. Där träffas ”gubbarna” varje tisdag och skroderar om sina upplevelser på haven och där kom Kap Horn ofta upp och alltid var det någon, som hade något att berätta.

”Dit vill jag åka”, sade Åke.

Vi hittade genom Globetrotter en kryssning, som just rundade Hornet och gick till flera intressanta platser, så den resan bokade jag och min fru.

Fredag 27 februari – måndag 2 mars

Vi flög en lång resa till Santiago de Chile, där vi bodde två dygn. Vi hade varit där förut och förbluffades över, hur infrastrukturen hade blomstrat sedan sist. Det var roligt att på nytt se en del platser, du besökt förut.

Måndag 2 mars

Vi fick transfer till Valparaiso vid kusten – 20 mil -, där fartyget *Star Princess* från Cunardlinjen låg och väntade. Valparaiso har vi besökt förr och det är en mycket fascinerande stad. Stadskärnan är mycket liten och domineras av hamnen, men sedan reser sig kullarna runt om med 16 linbanor, som leder till bebyggelsen utefter bergen.

Fartyget var en upplevelse i sig, en flytande stad skulle jag vilja säga, som tar 2500 passagerare, har 1100 besättningsmän och har allt, vad du kan begära av en ”stad”. Restauranger, teatrar, konstsalong med auktioner, disco, gym med spa, hårsalong, stor spelhall, läkare, affärer, resebyrå och t.o.m. en liten golfbana! Varje eftermiddag fick vi en tryckt tidning med nästa dags utflykter och program. Dessutom hade fartyget en egen TV-studio, där vi kunde följa resrouten och få en presentation av nästa anlösningshamn. Av alla tusentals passagerare fick vi besked om, att det ombord fanns 14 svenskar, men vi lyckades endast stöta ihop med fyra av dem.

Vi hade bokat en utsideshytt på babordssidan och döm om vår förvåning, när vi blivit uppgraderade till en babordshytt med stor balkong utan kostnad!. Man får buga och tacka!

Tisdag 3 mars – torsdag 6 mars

Vi tillbringade tre dygn ombord under färden söderut

längs Chiles långa kust. Där hade vi en del blåst, men det märktes knappast på ett så stort fartyg. Dagarna fylldes med att äta, lyssna på intressanta föredrag, äta, besöka något av de fyra poolområdena, äta igen, gå på en fartig show på någon av teatrarna – och äta igen. Chefen för köket ombord var italienare och man åt superb! (Och för mycket i början!)

Fredag 6 mars

Nu hade vi gått in i Magellansundet och ankrade upp utanför Punta Arenas, den sydligaste staden på det sydamerikanska fastlandet. Det var en plats, som inte lämnade några större intryck. De boende ägnar sig åt boskapskötsel och en del fiske. Vi tog en rundtur och besökte ett hembygdsmuseum, där man satt upp gamla hus från de första bosättarna, som kom från Europa.

Vi lättade ankar och gjorde en fantastisk tur upp genom glaciärerna. Det var som att åka i de norska fjordarna, mycket vackert och imponerande.

Lördag 7 mars

Färden fortsatte till ”Tierra el Fuego” – Eldlandet, där huvudstaden Ushuaia anses vara världens sydligaste stad. Här var en helt annan stämning, mycket charmfullt och ett centrum för alla expeditioner till Antarktis. Vi gjorde en utflykt upp i bergen, där det förekommer en intensiv vinteraktivitet med skidåkning och annat.

Söndag 8 mars – Kap Horn

Nu var den stora morgonen. Kaptenen väckte oss tidigt och manade oss att gå upp på däck. Han sade, att han aldrig sett Hornet så lugnt, vilket vi tackar för. Annars är ju detta ett av världens svåraste vatten. Två oceaner möts, var och en med sin egen ebb och flod och det lär ligga tusentals vrak i vattnen utanför. Det var så fascinerande att se den legendariska klippan i sol! Vi fick alla ett fint diplom, som visade, att vi verkligen hade rundat Kap Horn.

Måndag 9 mars

Nu hade vi kommit till Falklandsöarna och huvudstaden Stanley, som har cirka 1300 invånare och cirka 3000 får. När vi kom in med *Star Princess* och en annan kryssare, *Amsterdam*, med flera tusen besökare, blev det smått kaos i denna lilla engelska by. De har egna pund men med Drottning Elisabeth på och är mycket brittiska. Att Argentina anser, att Malvinas, som öarna heter på spanska, tillhör dem, vill Falklandsborna över huvud taget inte

Star Princess

lyssna på. Därav vittnar ju kriget, som inte är alltför långt borta. Det finns ett fint monument, där varje tegelsten betecknar en stupad egen soldat. En rundtur visade, att många områden ännu inte röjts från minor och är förbjudna att beträda.

Resan fortsatte sedan till Montevideo i Uruguay samt till Buenos Aires i Argentina för att sluta i Rio de Janeiro. Men det är en annan historia!

Ulla och Åke Jäderqvist,
som hade en fantastisk resa

ALUKIN

aluminiumbåtar

**Tuffa och praktiska
med fokus på körglädjen.**

Körglädje

Äventyr

Nyhet! Körglädje i alla väder

Våra båtar byggs
vid kusten i Roslagen för
sport, fritid och
professionellt bruk.

ALUKIN.SE

Till tonerna av Marinens Musikkår döptes de två nya skolfartygen. I bakgrunden HMS Argo
Foto Ingmar Elofsson

Jonas Haggren höll tal och döpte HMS Astrea och Generallöjtnant Göran Mårtensson som döpte HMS Argo. I bakgrunden en stolt och glad Sjökrigsskolechef kommendöre Erik Andersson
Foto Ingmar Elofsson

HMS Argo får här sitt namn Foto Ingmar Elofsson

Marinens två nya utbildningsfartyg är nu namngivna

Försvarsmakten har anskaffat fem nya utbildningsfartyg och de sista två fick sina namn vid en namngivningsceremoni i Örlogshamnen en blåsig marsdag.

Behovet av nya moderna skolfartyg har varit stort i Marinen, då de tidigare är uttrangerade. De gamla fartygen var minsvepare modell mindre, M-båtar, och de uppfyllde inte heller de krav, som idag ställs på säkerhet och arbetsmiljö.

De fem nya skolfartygen, som FMV tagit fram, har beställts av Swede Ship Marine och byggts vid Djupviks varv på Tjörn. Fartygen skall användas för grundläggande utbildning av marinens kadetter inom områdena navigation, manövrering och sjömanskap. Det först fartyget namngavs för lite mer än två år sedan och nummer fyra och fem i serien har nu fått sina namn.

Moderna fartyg

De fem fartygen är moderna, men fokus har varit på enkelhet för att hålla pris och vikt nere. Ombord finns utrymme för tio personer. En fast besättning utgöres av fartygschef, försteofficer, maskintjänstchef och kock och därutöver sex elever i olika omgångar. Fartygen är utrustade med det senaste avseende modern elektronisk navigationsutrustning.

Namnen på de fem fartygen kommer från stjärnor, som ingår i stjärnbilden Plejaderna. Namnen fanns även tidigare på det gamla torpedbåtssystemet Plejadserien. En del av namnen förekommer även på fartyg ännu längre tillbaka i marinens historia.

HMS Argo och Astrea

Så var det då dags för namngivningsceremonin, som ett dop på ett örlogsfartyg heter. Besättningar, personal, inbjudna gäster, Marinens Musikkår och pressen står församlade på Mobiliseringskajen framför fartygen. En kall hård sydvästlig vind drar in över kajen och ceremonin, men lyckas inte dämpa glädjen och stoltheten hos de församlade.

Efter sedvanliga tal var det så dags för generallöjtnant Göran Mårtensson att namnge A 504 och flaggan över namnskyten togs bort till tonerna av fanfarer och hon heter nu Argo och sedan blev det dags för konteramiral Jonas Haggren att göra detsamma för A 505, som nu heter Astrea.

- Fartygen kommer att betyda mycket för oss säger en glad och stolt chef för Sjöstridsskolan, kommendören Erik Andersson. Efter namngivningsceremonin var det för gästerna att embarkera de båda fartygen för en tur på Yttre Redden.

Ingmar Elofsson

*Flottiljamiral
Jonas Haggren
höll tal och
döpte HMS
Astrea. Foto
Ingmar Elofsson*

*Hms Argo på väg ut mot en blåsig Yttre Redd
Foto Ingmar Elofsson*

Fakta utbildningsfartygen

Längd: 25,9 m

Bredd: 6 m

Djupgående: 1,3 meter

Deplacement max: 85 ton

Motoreffekt: 2 x 930 Kw

Fart: 24 knop

Skrov: Aluminium

Dricksvattengenerator: 1500 l/dygn

Radaranläggningar, en ordinarie, en för utbildning

Elektroniska sjökort

Kostnad per fartyg: 26 miljoner kronor

*HMS Astrea lägger ut på en tur med inbjudna gäster
Foto Ingmar Elofsson*

ingmar@comsek.se

HMS Astrea är nu redo att ta emot elever Foto Ingmar Elofsson

Beredskapsövningen

Underlaget till denna skildring är hämtat från Rolf Ahlins noggrant förda dagbok under en treveckorsperiod ombord på jagaren Hälsingborg. Med sina dagboksanteckningar ville han fånga vardagen och det blev en sammanhängande berättelse i första hand avsedd för eget bruk.

Berättelsen ger oss också en återblick på den tidens spänningar, som flertalet kanske glömt bort eller inte upplevt. De som seglat på stadsjagare känner säkert igen sig.

Året var 1955. Då hade det sedan länge pågått oro ute i världen. Koreakrigets våldsamma förlopp hade nyligen avslutats och fransmännens nederlag vid Dien Bien Phu delade Indokina i två delar med olika politiska system. Därmed bäddades för framtida konflikter och stormaktsintressen.

En svensk DC3:a och en Catalina hade tidigare blivit nedskjutna utanför Gotland. Upproret i Östtyskland var nerslaget, men det jäste i Polen och Ungern gick mot öppen revolt. Spänningen i Mellersta östern tilltog och Suezkrisen stod för dörren. Så nog fanns det anledning

att prova krigsberedskapen. Politikerna hade ännu inte glömt läxan från 1939.

Jagaren

Detta år ägde Sverige fortfarande 13 jagare varav 9 tillhörde stadstypen. En av dessa var *Hälsingborg*, levererad 1943. Jagarna var användbara till det mesta genom sin allsidiga vapenutrustning och förmåga att hålla sjön utan något större beroende av baser. Framförallt var de ubåtsjagare av stora mått. *Hälsingborg* fick igenkänningsnumret 13. Längden var 94,5 meter och bredden 9,16 meter. Detta gav henne ett standarddeplacement om 1150 ton och ett djupgående på 2,6 meter.

Maskineriet upptog 2/3 av fartygets längd. Här fanns 3 oljeeldade ångpannor med överhettare, vilket gav ångan en temperatur på 350 grader. I ångledningar transporterades den akteröver till de två turbinrummen, vardera med högtrycks- och lågtrycksturbiner. Huvudmaskineriet utvecklade 32 000 höstkrafter, vilket gav en fart på 39 knop. Då snurrade propellrarna 450 varv i minuten. Turbindriften var tystgående i motsats till bullrande dieselmotorer. Den verkstads- och kunskapskapacitet, som

Jagaren Hälsingborg. Stadsjagarna hade namn efter städer och var snarlika till utseendet. Den första sjösattes 1935 – Göteborgsserien som omfattade sex jagare och den sista 1943 tillhörande Visbyserien om fyra jagare. Dessa var något större än de första. Sammanlagt blev det 10 jhagare med igenkänningsnummer från 5 till 14. Hälsingborg hade nr 13 och tillhörde Visbyserien. 60 år senare sjösattes korvetten Helsingborg i korvetternas Visbyserie. De första fartyg i respektive serie hette (heter) Visby.

fanns ombord, klarade även av komplicerade reparationer.

Fartyget var bestyckat med tre 12 cm allmålskanoner med en räckvidd på cirka 12 km. De var försedda med såväl frontsköld som sido- och takskydd. Vidare fanns fyra 40 mm och fyra 20 mm luftvärnsautomatkanoner samt sex torpedtuber i två rörliga lavettage med sikt- och riktmedel. På akterdäck stod sjunkbombkastare och längst akterut fällare och dimbildare. För utläggning av minor hade varje gångbord försetts med räls. Ett magnetskydd mot magnetminor löpte längs utsidan.

I höjd med aktra skorstenen fanns utsättningsanordningar för de båda paravaner, som skulle skydda mot förankrade minor. Av bogankarna hängde ett av patenttyp i klyset, medan stockankaret låg surrat på backen. För att hem detta krävde gott sjömanskap. Längst ned i fartyget fanns ammunitionsdurkar, oljetankar, färskvattentankar och proviantförråd.

Efter kriget avrustades *Hälsingborg* och blev liggande i nio år med materielen inlåst i utrymmen ombord. Under avrustningstiden installerades en mindre radaranläggning. Sådana saknades helt under hennes aktiva tid. Det är detta fartyg med sin bortglömda, som bildar underlaget till denna skildring.

Onsdagen den 14 september 1955

Bussen stannade med ett ryck. Vi var framme. Efter kontrollen vid Högvakten till Örlogsvarvet i Karlskrona hade bussen fortsatt in på varvsområdet och med bullrande motorer svängt ner mot Mobiliseringskajen. Passagerarna, ett tiotal underofficerare och högbåtsmän, reste sig upp och grep efter sina väskor och utrustning för att stiga av.

Tidigare på dagen hade vi anlänt till en liten järnvägsstation i Blekinge, där en militärpatrull mött upp. Den dirigerade oss till ett militärfordon, som på slingrande vägar tog sig fram till mobiliseringsplatsen. Efter inmonstreringen visades vi över till koktrossen, som stod grupperad i skydd av en trädunge. Här hade lottorna spänt upp en presenning, varunder vi intog en stadig portion ärter med fläsk, innan bussen embarkerades för att avgå mot okänd ort.

Jag hängde gasmask och pistol över axeln, medan jag tog rätt på min utrustning. Ett liv med ständiga uppbrott och trånga utrymmen hade lärt mig, vad som var nödvändigt och vad som kunde undvaras. Regnet strilade ned från en jämnmulen himmel. Molnen hängde lågt och tycktes stillastående. Vid kajen höjde sig ett smäckert gråmålat skrov med obrutet däck från för till akter. Jag tittade upp mot den skarpa förstäven. Hon såg övergiven och smutsig ut. Allt dröp av väta. Inte en ryckning märktes i förtöjningarna. Vattnet var mörkt och utan liv, endast fullspäckt av regndropparnas nedslag.

Besättningen anländer

En flaggunderofficer stod och tryckte i skydd av aktra däckshuset, fartygets uppbördsman. Tysta och surmul-

na strömmade vi över landgången och gjorde den obligatoriska hälsningen akterut mot flaggans plats. Den var ännu inte hissad. Vi var tydligen först ombord. Flaggunderofficeren tog emot med något, som skulle likna ett leende. Han var förmodligen lyhörd för den dova stämningen och anmärkte filosofiskt på vädret. Allteftersom uppbördsmännen kom ombord, skulle utrustningen överlämnas och kvitteras. Den proceduren blev betydligt noggrannare id avrustningen.

Jag gick föröver mot bryggkomplexet och in i däckstamburen. En brant lejdare ledde ner till några hytter. Ett par uppfällbara britsar och en skrivplats med stol, kommod med tvättställ samt garderobsutrymmen var hela inredningen. En sparsam dager silade in genom ventilen och visade, hur smutsigt och dammigt allt var. Jag satte ner väskan innanför den höga tröskeln och gick upp på däck. Mässen låg i akterskeppet, men där var allt öde och ogästvänligt.

Väbeln satt på expeditionen och förde in personal i fördelningsboken. Några tjänstgöringskort låg på bordet. Mörkret började falla och det regnade fortfarande. Folk kom under hela natten. De kontrollerades och fick gå ner under däck. Fartyget kändes dött. Allt var rått och kallt. Ingen hittade kojutrustningen, så någon sömn att tala om, blev det inte. Fartygschefen anlände på kvällen och då hissades också hans befälstecken, en örlogsvimpel. Så länge fartyget var rustat, skulle nu en sådan ständigt blåsa på masttoppen, dag som natt.

Torsdagen den 15 september

I gryningen hördes buller och hojtande från däck. Någon ropade efter skepparen. Det rörde sig i mörkret. Ett nytt rop!

- Losskastning och bogsering om en kvart!

Regnet fortsatte att skvala utan uppehåll. Allting kändes olustigt, vått och skitigt. Bogservajrarna var redan kopplade till bogserbåtarna i för och akter. Skepparen ledde arbetena på backen, medan väbeln svarade för akterskeppet. Ekipagemästaren och fartygschefen kurade uppe på manöverbryggan.

Kl 0500 skedde losskastning och bogsering till kofferdihamnen, där fartyget förtöjde vid Skeppsbron. Vid sju-tiden hade kocken ordnat varmt kaffe, endast en slät kopp, men den smakade himmelskt! Först kl 1130 skulle ett första mål mat av vacuumtorkad curryblandning backas ut. Kl 0800 hissades flagga och gös, varefter luftvärnsberedskap intogs. Sedan pågick rustningsarbetena till kl 2100, där också personal från örlogsvarvet deltog.

Personalfördelning

Det föll på min lott att handha personaldetaljen, Besättningslistan upptog 143 man. Fartygschefen var kommandörkapten av 2.gr., kanske en antydning om uppdragets vikt? Chef på denna fartygstyp brukade vara kapten. 1.officeren och de fyra övriga officerarna hade löjtnants eller fänriks tjänstegrad. Samtliga officerare var stationerade i Stockholm. Övrig personal hade plockats från alla

tre örlogsstationerna, men huvuddelen var hemmahörande i Karlskrona.

Av de 18 underofficerarna var maskinchefen förvaltare, medan flertalet av de övriga var flaggunderofficerare. Yrkesvis räknades 9 maskinister, 6 styrmän, en intendenturkonstapel, en torpedmästare och en telemästare. Av underbefälet var högbåtsmännen yrkesbefäl. Nästan samtliga furirer och korpraler var inkallade f.d. stamanställda. Sammanlades underbefäl och meniga enligt fördelningsbokens skeppsnummerförteckning, tillhörde 66 däcksavdelningen, 32 maskinavdelningen och 21 hantverks- och ekonomiavdelningarna. Medelåldern bland underofficerare och högbåtsmän var hög.

Samtlig personal indelades i två vakter, styrbords och babords, vardera med två vaktkvarter. Hamnvakterna omfattar 24 timmar och sjövakterna 4 timmar med undantag av de två plattvakterna (1600-1800 respektive 1800-2000).

En generalfördelningstablå fanns anslagen i däckstamburen, där varje man mot sitt tilldelade skeppsnummer kunde finna sin plats i organisationen under fartygets olika strids- och andra fördelningar. Hantverkare och ekonomimän (frivaktare) deltog inte i den allmänna vakttjänsten.

Fredagen den 16 september

Tjänsten som vakthavande underofficer på däck delades under hamnvakt på tre. Kl 0400 törnar jag till på dagvakten. Fartyget ryckte och slet i förtöjningarna. Det rådde full storm och regnade.

Kl 0600 slår glasvakten fyra slag på skeppsklockan. De två klingande dubbelslagen försvann på ögonblicket ut i den tjutande vinden. Jag gick in i vakthyttan och slog på högtalaranläggningen till manskapsmässarna. De inrymdes i förskeppet. Däcksfolkets trossbottnar låg närmast under backsdäcket och det övriga manskapets ytterligare ett däck ner. En stor del av manskapet kojade i uppfällbara britsar, men många låg i hängkoj.

En kort lystringssignal med skepparpipan:

- Purr ut överallt! Beslå och stuva kojerna! Alle man tvättning och klädsel!

Livet ombord hade redan fått grepp över besättningen i den inrutade tillvaro, som är speciell för ett krigsfartyg, där order regleras av fördelningar och fastställda rutiner.

Kl 0800 sker vaktombyte. Samtidigt avstannar verksamheten på däck, när flagga och gös hissas. Loggboken bestyrks och uppvisas för Chefen. Fartyget var nu någorlunda beboeligt, men reparationer i byssan stör skaffningstiderna. I maskinrummet har en flaggmaskinist skadats så illa, att han måste hämtas med ambulans. Ammunition, proviant och bränsle tas ombord. Arbetena pågår till kl 2100.

Lördag – söndag

Under lördagsförmiddagen mojar vinden och fartyget bogseras ut till ett minförråd, där rustningsarbetena fortsätter hela dagen. Nu fungerade också alla toaletter för

första gången. Krigsportionerna däremot blir ingen succé.

Kl 1645 inspekterar fartygschefen besättningen. Den stod uppställd på traditionellt vis med divisionerna längs halvdäckets båda sidor, officerarna tvärskepps akterut och underofficerarna mitt emot, akter om halvdäckskanonen.

Söndagen bjöd på blåsig väder, men redan kl 0800 började däcksfolket kamouflagemåla fartyget, dock med uppehåll under radiogudstjänsten. På eftermiddagen sattes sjövakt och för första gången pulserade jagaren av liv, men så hade maskinpersonalen utan uppehåll avhjälpt alla de fel, som ständigt uppstått.

Regnskurarna svepte fram över de trånga farvattnen och sunden. Tidvis var sikten kraftigt nedsatt. Ett flertal ankringar måste göras på grund av maskinhaverier. När ankaret fälls kl 1900 var både roder och maskin ur funktion.

Fortsatt klargöring

Nästa dag hade regnet dragit bort och efterlämnat ett klart väder, men blåsten höll i sig. Maskinhaveriet dagen innan orsakades av ett fel på stora ångledningen. Inte heller oljan gick fram och packningarna hade torkat. På morgonen bogserades därför fartyget åter till minförrådet, där kamouflagemålning av utsidorna påbörjades och alla blanka delar på däck övermålad. Till kvällen var allt klart utom däck, Reparationerna, som pågått hela dygnet, avslutades också. Ett par man hade avmönstrat på grund av sjukdom. Någon ersättning kunde inte påräknas.

Kl 1830 beordrades ställning till drabbning för avprovning av materielen. Stridsledningscentralen var min drabbningsplats som radarstyrman. Den var i gott skick. Där fanns emellertid endast en lilla spaningsanläggningen PS 28. Här saknades både den större PS 23 och luftspaningsanläggningen PS 11, liksom den behändiga navigeringsradarn PN 53.

Det automatiska plottingborde, vars vagn projicerade sitt spindelvävsdiagram över bordets glasskiva, följer fartygets kurs och fart genom kopplingen till gyron och loggen, som reserv till klockan. Allt fungerar.

De sista förberedelserna

Tisdagens väderlek var oförändrad. Kl 0730 sker losskastning och provkörning av maskineriet. Livbåt, motorbåt och jolle hissades och surrades. Efter genomförd provankring, kontrollerades loggen vid gång i mätbana, varefter magnetkompasserna kompenserades och devierades. Livbälteslärarna kompletterades med de korkfyllda och otympliga livbältena.

Kl 1220 inträffade ett roderhaveri, vilket medförde, att förtöjningen till kaj fick göras enbart med hjälp av propellrarna. Under eftermiddagen genomfördes fördelningsexercis till livbälten och flottar. Därefter gick maskinpersonalen till vila. Övriga arbetade till kl 1800, varefter vila beordrades utom för nödvändiga poster.

Besättningen

Besättningen hade plockats ihop från olika staber iland, avslutade skolor, värnpliktiga nära uttryckning och inkallad f.d. stampersonal. Alla hade varit borta från sjötjänsten under längre eller kortare tid. Många hade aldrig varit på jagare. Trots allt vakande och arbete i trånga utrymmen och ibland under vidriga förhållanden, hade ingen ännu knorrat. För utbildningsbefäl, som kom direkt från skolornas strikta krav, kunde den mentala omställningen till andra prioriteter vara nog så påfrestande genom manskapets lufsiga och ovårdade uppträdande. Men andan, villigheten och disciplinen var av högsta klass, vilket grundutbildningens petitesseer bidragit till.

Onsdagen den 21 september

Jag purrades kl 0145. Mitt kvarter satte sjövak kl 0200. Styrhyttens babordssida var navigeringshytt. Besticket fördes på sjökortsbyrån, där alla sjökort förvarades utom de hemliga. Kortet, som skulle användas, låg framme. Här lades fartygets väg och position ut med hjälp av transportörer, girmallar, passare, distanslogg, kompass och klocka. Pejlskivor för att fastställa läget genom synliga observationer på land, fanns på bryggvingarna. Bestickjournalen och loggboken låg på plats. Den sistnämnda är en form av dagbok, där också väderlek, position, kurs, fart samt under vakten tillryggalagd distans blir införd. Talröret upp till manöverbryggan nådde vakthavande officeren.

Rorgängaren stod bakom ratten med ett stadigt grepp om spakarna. Framför sig hade han gyro- och magnetkompasserna. På skottet fanns också fartloggarna och tillslagen för lanternorna. Genom vindskivorna kunde han se förut och använda gösstaken som riktpunkt vid gång mot märke.

Högbåtsmannen, som var roderförman, hade nyss ställt in varvtalen på de båda maskintelegraferna och fört handtagen till – Fram-Back-Stopp!. Med ett ringande ljud kom svaret omedelbart från maskin. Normalt användes ett varvtal. Som vid full fart gav den mest ekonomiska bränsleförbrukningen men också en lägre fart. Varje gång förändringar gavs från styrhytten, ställdes propellrarnas varvtal in från maskinrummet motsvarande önskad fart.

I maskin krävdes alltid halva styrkan under gång. Maskinpersonalen gick därför vakt om vakt, vilket innebar maskinvakt växlande med vila. Den fria vakten var dock samtidigt skyddsvakt, om haverier skulle inträffa. Hantverks- och ekonomipersonal hade sina speciella tider och kallades frivaktare. Uppbördsmännen var vaktfria. Däcksfolket gick på fyra kvarter.

Roderförmannen lutade sig fram mot rorsmans talrör, som ledde till vakthavande officeren (VO).

- VO! Klart vid roder och maskin!
- Det var gott!

Till sjöss

Ute i mörkret hördes springande och kommandon, när

förtöjningarna lossades. Det klampade uppe på bryggan, då signalmän och utkikar intog sina platser. Radiomannen fick order att sända avgångsmeddelande till Chefen för marindistriktet.

- Loss förändan! Loss akter!

En ny order och fartyget började pulsera, så fort propellrarna rördes. Då de stoppades, hade förspringet sträckts och hjälpt till att tvinga ut aktern.

- Loss för!
 - Back lägsta på båda, hördes det i talröret.
- Högbåtsmannen repeterade och ställde in maskintelegraferna.
- Back lägsta på båda – är!, vilket betydde ordern utförd.

- Det var gott! Släck ankarljusen och tänd gångljusen.

Jag tog fram loggboken och förde in ”Kl 0230 kastat loss”. När Kungsholmsfort passerats påbörjades sjöräkning. Från och med nu fördes varje förändring i huvudbesticket. Det andra fanns i kortlådan på manöverbryggan. Vädret var blåsigt och ute var et kolmörkt. Endast instrumenten gav ett svagt sken i styrhytten, medan den lilla förskärmade lampan belyste sjökortet. Fartyget skakade och darrade, när hon med ökande fart tog sig igenom sjöarna.

- Kom babord till kurs ett sju noll!

Rorsman upprepade ordern och snurrade ratten. Snart låg hon rätt.

- Kurs an ett sju noll

Under dagen genomfördes stridsutbildning, varvid uppbördsstyrman enligt fördelningen övertog stridsbesticket. Vid anskjutning med medelsvårt artilleri havererade en kanon och plottingbordet skakades ur funktion. Två pannor hölls inkopplade, men ett oljestopp orsakade driftstopp i en turbin, dock tillfälligt. Vid infarten till Hårsfjärden kl 1600 stod besättningen i paradstationer, när flaggskeppet passerades. Efter förtöjningen utanför fregatten *Munin* vid Vitså brygga, fick fria vakten permission, den första för denna besättning.

Fortsatt utbildning

Torsdagen och kvällen ägnades åt stridsutbildning, materielkontroller och klädbyten. Ytterligare vakanser hade uppstått genom sjukdomar. Hela tiden regnade det utan uppehåll. Först på fredagen upphörde regnet och efterträdades av en gråkall väderlekstyp och snålblåst.

På morgonen avgick jagaren kl 0700 för mätning och justering av radaranläggningen och avståndsmätare samt siktkontroll för artilleriet. Detta pågick hela förmiddagen. Under eftermiddagen genomfördes skjutning med liten tub (20 mm) insatt i medelsvårt artilleri och flackbaneskjutning med luftvärnet mot ön Lågland. Plottingbordet visade sig dessvärre fungera dåligt liksom telefondisciplinen. I kvällen ankrade fartyget på norra Mysingen.

Kl 1900 vrålade signalen ”Klart skepp” genom fartyget upprepade gånger. Lång – lång – kort – kort. Alla greppade sina gasmasker och störtade till drabbningsplatserna. Snart följde en ihållande lång signal – stäng alla

vattentäta skott. Därefter fortsatte stridsutbildningen under mörker med passöppövningar för artilleriet och torpedfunktionen. Kl 2200 förtöjde fartyget vid fregatten *Munin*.

Stillaliggande

Besättningen hade sina fasta rengöringsstationer reglerade i generalfördelningen och varje morgon hade den dagliga fartygsrengöringen fungerat. Nu hade också den sedvanliga lördagsrutinen med "rent skepp" under förmiddagen kommit igång. Kl 1145 förrättade 1.office-ren inspektion och därefter beviljades permission för de fria kvarteren.

Den gråa mulna väderleken höll i sig, men inte värre än att däckskvarteret började grönmåla däck under eftermiddagen. Målningen fortsatte även under söndagen liksom det blåsiga vädret. Den trista helgen gav emellertid plats för eftersatt pappersarbete. Mathållningen hade också förbättrats.

Hela måndagen och kvällen pågick stridsutbildning vid Bergaskolorna. Då kolliderade också en motortorpedbåt med en civil motorbåt, som framförts utan lanternor. Tre civila drunknade, medan torpedbåten klarade sig med roder och propellerskador. Under tisdagen fortsatte utbildningen vid Bergaskolorna till sent på kvällen med torpedbåtsdirigering, ubåtsjakt och torpedskjutning.

Onsdagen den 28 september

Kl 0530 kastade fartyget loss och kl 0700 påbörjades ubåtsjaktövningar. De följdes av skjutning med stor tub (57 mm) för medelsvårt artilleri och raketskjutning. Eftermiddagen fortsatte med luftvärnsskjutning och skjutning mot radiostyrd motorbåt. Den avslutades med torpedbåtsdirigering och torpedskjutning. Övningen följdes av ett stort antal högre militärer.

En man vid luftvärnet skadades i knäet av en laddram. Dagens strålände väder avslutades med en underbart vacker solnedgång. Efter mörkrets inträdande genomfördes en ny raketskjutning och skjutning med stor tub för det medelsvåra artilleriet. Fartyget förtöjde kl 2300.

Torsdagen den 29 september

På morgonen stod besättningen uppställd och väntade på Chefen för Kustflottan. Det var kallt och blåsigt. Efter 20 minuter anlände amiralen och befälstecknet skiftades till amiralsflagga. Så snart han inspekterat divisionerna, kastade jagaren loss. Ute till sjöss genomförde det medelsvåra artilleriet skjutning med egen ammunition och bogserat stridsmål, som sedan fortsatte med torpedskjutning mot radarfartyget *Prins Carl*. Kl 1400 debarkerade amiralen och gick över till en motortorpedbåt och samtidigt skiftades befälstecknet.

Under eftermiddagen gick fartyget in till sin krigsförtöjningsplats. Livbåten sattes i sjön och jag beordrades medfölja besättningen. Den skulle ta emot och lägga fast förtöjningsvajerarna, ett tungt och besvärligt arbete på den slippriga och svårframkomliga bergssidan. Hittills

hade övningarna gått oväntat bra. Till detta kan läggas, att den förstklassiga stridsledningscentralen uppvägde den omoderna materielen.

Fredagen den 30 september

Dagen blev gråmulen med stark vind. Innan losskastningen genomgicks olika beredskapsgrader. På vägen till Hårsfjärden avlämnades ett antal sjunkbomber vid ett minförråd. Den oförmånliga vinden skapade svårigheter att förtöja utmed Vitsåkajen, vilket resulterade i en buckla midskepps om styrbord. Resten av dagen ägnades åt materielvård och rengöring. På kvällen beviljades permission för de fria kvarteren.

Veckoslutet 1 – 2 oktober

Denna lördag tillämpades söndagsrutin och jag hade vakt. Den fortsatte även nästa dag efter ett byte med en Stockholmskollega. Lördagen blev smått historisk, genom att motboken upphävts och att brännvinet nu får flöda fritt även i Sverige. För säkerhets skull hade Systemet stängt. Begreppet örlogsstationer försvinner också, vad nu det skulle vara bra för. Det var blåsigt och regnskurarna avlöste varandra. Kvällen bjöd i alla fall på fin radiomusik och en utmärkt middag.

Söndagen blev en solskensdag, även om den i övrigt var kall och blåsig. Kvällen däremot blev stilla och sago- likt vacker med månsken.

Måndagen den 3 oktober

Förmiddagen togs i anspråk för stridssjukvårdstjänst. Kl 1300 kastade vi loss. Vindstyrkan nådde nu 17 m/sek. Vinden rev upp en grov sjö även inomskärs. Utanför Danziger gatt började fartyget häva och slingra sig i den höga sjön. Skummet sprutade över bryggan, varje gång hon satte sig. Många fick känna av sjösjukan. Frampå dagen vidtog skjutning mot prick och kvällen fortsatte med raket- och torpedskjutning mot jagaren *Uppland*. Det blir också känt, att en man på jagaren *Malmö* gått överbord och drunknat. Vid midnatt ankrade fartyget på norra Mysingen.

Tisdagen den 4 oktober

Vid ankarlättningen kl 0715 rådde fortfarande en hög sjögång i det blåsiga och grådaskiga vädret. Väl ute till sjöss påbörjades luftvärnsskjutning mot bogserat flygmål. Detta träffades genast och störtade i havet, vilket utlöste allmänt jubel. Förmiddagen fortsatte sedan med haveriövningar. Eftermiddagen upptogs av samövning med jagaren *Malmö* samt lägesorienteringar mellan fartygens stridsledningar. Här ingår också en anfallsövning mot radarfartyget *Prins Carl*.

Kvällens raket- och artilleriskjutning mot bogserat mål misslyckades. Målet blev aldrig upplyst. Vid ingången till Danziger Gatt kom istället båda jagarna belysas med strålkastare från kustartilleriet. Det såg både spökligt och överkligt ut, när fartygen rullade fram i de välvande sjöarna.

Onsdagen den 5 oktober

Det blåsiga och regniga vädret hade inte förändrats vid ankarsättningen kl 0800. Under förmiddagen genomfördes ubåtsjakt och en ny skjutningen med egen ammunition mot bogserat stridsmål. Efter övningen blev det ingång till Vitså och förtöjning utanför jagaren Malmö. Genom den starka och oförmånliga vinden skadades deras reling.

Redan kl 1500 skedde losskastning och avgång till krigsförtöjningsplatsen. Så fort förtöjningen var klar, påbörjades genast ombordtagning av kamouflagernät. Regnet gjorde allting blött och skitigt och snart var det kolmörkt. Tidigt nästa dag började arbetet med att kamouflera fartyget. Detta tog två timmar. På landsidan upprättades en postering av närförsvarsstyrkan och stor basberedskap intogs. Det kyliga och regniga vädret fortsatte.

Epilog

Vid den efterföljande krigsövningen fick dagböcker eller anteckningar om övningen inte föras. Sammanfattningsvis skall dock tilläggas, att jagaren klarade sig lika bra, ibland bättre än Kustflottans övriga enheter. Detta får främst tillskrivas fartygschefen, kommandörkapten Reinius men också besättningens goda anda och att flertalet hade lång sjötjänst bakom sig. När Hälsingborg efter avslutad övning med sakta fart inlöpte till Karlskrona, rådde en sådan dimma ända från norra Öland, att ingenting kunde urskiljas, förrän piren till Örlogsvarvet dök upp,

Korvetten Hälsingborg. Hon sjösattes 2003 och levererades 2006. Hon är arvtagare till jagaren Hälsingborg, som byggdes om till fregatt och utrangerades 1978.

en god prestation utan Deccasystem och navigeringsradar. Det dröjde inte länge, förrän roderförman slog ”Väl i roder och maskin1”

Rolf Ahlin

Vy över backen på en stadsjagare under eskorttjänst under andra världskriget på Gotlandsrutten.

Ryskt örlogsbesök i Karlskrona

Fartygen förtöjda i Karlskrona handelshamn. Foto: Håkan Jönsson

Måndagen den 11 april förtöjde två ryska korvetter av Nunuchkaklass, Geyzer (555) och Zyb (560), i handelshamnen i Karlskrona. Styrkechef var Chefen för Marinbasen i Baltijsk, konteramiral Alexander Nosatov.

Fartygen har en längd på 60 meter, bredd 12 meter och djupgående 4 meter. Totalt deltog cirka 100 ryska sjömän vid besöket.

Samma fartyg besökte Karlskrona 2007.

Annars är det i år snart 30 år sedan ett annat ryskt örlogsbesök satte Karlskrona, men det är en helt annan historia.

Ett omfattande program mötte besökarna under vistelsen i Karlskrona. Självklart förekom vissa officiella ceremonier och mottagningar. Bl.a. anordnades mottagning med lunch för ledningen av förbanden i Karlskrona samt för landshövdingen, den kommunala ledningen och länspolismästaren med motsvarande chefsmiddag på Sjöofficersmässen.

För besättningarna anordnades innebandy och fotboll samt besök vid olika marina enheter i Karlskrona och vid Marinmuseum.

Undertecknad hade nöjet att guida, dels vid en bussrundtur i Karlskrona och dels vid ett besök på Kungsholmsfort.

Under två av besöksdagarna anordnades också s.k. "Öppet skepp", där allmänheten fick möjlighet att besöka fartygen.

På eftermiddagen tisdagen den 14 april lämnade fartygen Karlskrona och återvände till Baltijsk.

Olle Melin

Undertecknad hade förmånen att guida delar av besättningarna på Kungsholmsfort. Foto: Håkan Jönsson

Marinbaschefens mottagning i Mönstersalen. Foto: Olle Melin

kockums.se

Mästare på smygteknik

Kockums står för marin högteknologi i världsklass - på ytan och under. Vi konstruerar, bygger och underhåller ubåtar och örlogsmarina system med avancerad smygteknik. Andra framgångsrika produkter är det luftoberoende Stirling-systemet, ubåtsräddningssystem och minröjningssystem. Verksamheten bedrivs i Sverige i Malmö, på Muskö och i Karlskrona. Kockums ingår i ThyssenKrupp Marine Systems.

ThyssenKrupp Marine Systems

Thyssenkrupp

Weinsjös karikatyrrer

För snart 30 år sedan trodde besättningen på en rysk ubåt, att man befann sig vid Bornholm

Repslagarebanan i Karlskrona lever vidare

Foto: Olle Melin

Från 1690-talet till och med den 30 december 1960 slogs rep på Repslagarebanan på Lindholmen på Örlogssvarvet i Karlskrona.

Repslagarebanan, som anses vara Europas längsta träbyggnad, är en av de mest kända byggnaderna i örlogsstaden. Huset är drygt 320 meter långt och själva banan cirka 300 meter.

Efter nedläggningen 1960 kom banan att i huvudsak stå outnyttjad och fungerade stundom som ett upplag. Maskinparken skingrades, men mycket av den äldre utrustningen hamnade på Marinmuseum.

När Varvshistoriska Föreningen i Karlskrona startade 2005, var ett av målen att få i gång verksamhet i den gamla banan och det har man verkligen lyckats med. Med EU-bidrag m.m. har verksamheten utvecklats och meningen är, att nu ska man försöka stå på egna ben.

Det handlar om reptillverkning i mindre skala med hjälp av de arbetsmetoder, som användes under 1700- och 1800-talen, innan den moderna maskinparken tog över.

Med ett par eldsjälar i föreningen, före Chefen för Kustflottan, Sten Swedlund och före varvsingenjören

Bo Lindahl drogs verksamheten igång. Man anställde en repslagaremästare, Lee Radehag och utnyttjade frivillig arbetskraft och från arbetsförmedlingen hänvisade. En period fanns också gymnasieelever under utbildning till repslagare. Lees kontrakt går ut vid halvårsskiftet och nu gäller det för dem, han lärt upp, att fortsätta verksamheten.

Verksamheten är i första hand inriktad mot turister, men man producerar också tågvirke till Marinmuseums fullriggare Jarramas och till museets barkar.

När detta skrivs är också den ut-

Interiör från Repslagarebanan idag. Foto Olle Melin

En av dagens repslagare, Östen Larsson. Foto Olle Melin

Den siste repslagaren som kunde handspinna garn, Nils Friberg, pensionär i slutet av 1950-talet. Karlskronavarvets arkiv

En av de sista bilderna från produktionen under 1950-talet. Karlskronavarvets arkiv.

ställning, som finns i lokalen så gott som klar, en utställning som visar repslageriets historia.

Under 2010 besöktes verksamheten av drygt 6 100 besökare, från reguljära turer via Karlskrona turistbyrå till speciella grupper.

Kommer Du till Karlskrona, passa på och gör ett besök vid banan. Det är en fantastisk miljö, som här möter besökaren. Karlskrona Turistbyrå och Marinmuseum kan förmedla kontakt.

PS. Det finns alltid en mängd skrönor kopplade till en arbetsplats som denna. Någon har räknat ut, att en repslagare, som arbetade med de gamla metoderna hade, när han gick i pension, gått jorden runt 3 varv, varav ett baklänges.

I Karlskronarepen vävs in en blå bomullstråd, till skillnad från den röda tråden i den brittiska flottans rep. Den blå tråden går i Karlskrona under benämningen "Tjyvamarket". Detta lär emana från ett mål i Karlskrona rådhusrätt, där en varvsarbetarfru från Björkholmen anmälde grannfrun för stöld av tvättlina och där den bestulne i rätten förklarade, att "den hade blå tråd i mitten, för min man jobbar på värvet och det gör inte hennes!". Men den var ju inte stulen utan "bargad", som vi säger här i Karlskrona. **Red**

Sten Swedlund och Bo Lindahl som repslagare. Foto Olle Melin

Repslagaremästaren Lee Radehag vid förevisning. Foto Olle Melin

Lokalföreningarna informerar

Region Mitt

Gotland

Verksamhetsåret 2011 inleddes med en kamratträff i Marinstugan den 28 januari. Sedvanligt var ärtsoppan med tillbehör väl anrättad av vår klubbmästare Lennart Söderberg. Kvällen förflöt under god stämning, ett signum för kamratsammanhållningen inom föreningen. En ny medlem invaldes.

Årsmötet 2011 avhölls den 26 februari med sedvanliga förhandlingar och val av funktionärer för det kommande året. Styrelsens arbete under verksamhetsåret 2010 har varit att arrangera kamratträffar, göra studiebesök samt delta i försvarsbefrämjande verksamhet. Under årsmötet utdelades även veterantecken till medlemmar, som varit med i föreningen i 10 år.

Viktigaste frågan på dagordningen för 2011 är Marinstugans framtid. I gällande stadsplan är området markerat som parkområde, där det inte finns plats för vår Marinstuga. Kontakter och förhandlingar med de kommunala myndigheterna fortgår för att finna en lösning.

Sjöpolisen besökte Marinstugan den 21 februari och informerade, om vilka konsekvenser det får med bristande sjömanskap och båtfylleri.

Under våren har vi även haft möjlighet att besöka fartyg som anlöpt Visby. Det tyska signalspaningsfartyget OSTE besökte Visby den 12 februari och vi blev inbjudna till ett studiebesök ombord. Det blev ett intressant besök, speciellt för våra medlemmar som har tjänstgjort inom den svenska signalspaningen.

Nu har föreningen uppehåll under sommaren. Den 30 september är det start av höstprogrammet med en gemensam sammankomst med vår damklubb, "Sextanten".

Thomas Worms
Olof Berglund

Norrköping

Stolta Stad

Styrelseledamoten Sten-Åke Johansson, med ett imponerande kontaktnät, hade till måltidsträffen den 16 februari lyckats engagera journalisten Lasse Södergren, som är mest känd för sina reportage Stolta Stad i NT sedan 17 år tillbaka. Ämnet för kvällen var följaktligen Stolta Stad med tyngdpunkt på Norrköpings intressanta historia som sjöfartsstad och inte minst varvsstad. Det första ångfartyget byggdes redan 1826 vid dåvarande Motala Varv i Norrköping. Det blev början till en omfattande varvsepok i staden. Motala Varv var faktiskt på sin tid Sveriges största varv med över 600 anställda och ett av de största i Europa.

Med gamla svartvita bilder och skisser belyste Södergren denna stolta epok i Norrköpings historia.

En lång rad av fartyg byggda på Motala Varv passerade revy under Lasses föredrag, varav kan nämnas hjulångaren *Uddewalla* från 1860, den första hjulångaren *Blekinge*, som var byggd helt i järn samt sist men inte minst världens första oljetanker, som faktiskt konstruerades och byggdes vid varvet. Det var de kända bröderna Nobel, som valde Motala Varv som leverantör av detta fartyg, som var den första av sex, som levererades från Norrköpingsvarvet.

Nämnas bör även den första monitoren *Sölve* från ca 1875, som konstruerades av den inte helt okände John Erikson, känd från det amerikanska inbördeskriget. Denna första monitor återfinns idag som museifartyg vid Maritiman i Göteborg. Det var inte bara ångfartyg, som byggdes vid varvet utan även ångmaskiner, som vann uppmärksammade priser på olika utställningar ute i världen.

Varvsepoken vid Motala Varv i Norrköping avslutades år 1892 och allt är borta från denna tid.

Många anser att denna stolta epok som varvs- och sjöfartsstad under en stor del av 1800-talet har behandlats alltför styvmoderligt och vore definitivt värt ett bättre öde. Massor av bilder och andra dokument från denna tid skulle kunna utgöra grundstommen i ett mindre Sjöfartsmuseum i Norrköping.

Lasse Södergren avslutade med att önska Flottans Män i Norrköping lycka till med det spännande medborgarförslaget Skepps-

dockan, som snart kommer upp i kommunfullmäktige.

Årsmöte

Den 19 mars hade föreningen ett välbesökt årsmöte i klubblokalen. Mötesordförande i Norrköping Birger Holgersson klubbade igenom årsmötesförhandlingarna snabbt och elegant.

Flottans Mäns styrelse för 2011 fick följande sammansättning: Ordförande Ove Hagström, vice ordförande Birger Holgersson, sekreterare Björne Kölvik, kassör Gunnar Nyström, övrig ledamot och webmaster, Sven-Erik Mars. Övriga ledamöter Sten-Åke Johansson och Peter Sköldbring, suppleanter Evert Elgefjord och Per-Erik Lagerström samt revisorer: Peter Malmjö och Leif Lind.

Flottans Mäns numrerade hedersplakett utdelades till Peter Malmjö, Leif Lind och Stig Nilsson.

Per Erik Lagerström fick mottaga Flottans Mäns Förtjänsttecken.

Ordförande Ove Hagström avtackade avgående styrelseledamöterna Jan Knutsson och Carl-Olov Larsson med var sin blomsteruppsättning.

Lotta Källström svarade för ett mycket uppskattat inslag med sång och musik i olika former och med en bred repertoar allt från Evert Taube till Dolly Parton.

Sjömätning

Ämnet för måltidsträffen den 13 april var Sjömätning och det var Bengt Holmstrand från Sjöfartsverket i Norrköping, som höll ett mycket uppskattat föredrag.

Bengt belyste utvecklingen inom Sjömätningen från forna dagars handlodning, som faktiskt används än i dag vid vissa speciella tillfällen fram till dagens mycket avancerade digitala sjömåtningsystem. Bengt redovisade även några av de många sjömåtningsuppdrag, som Sjöfartsverket har genomfört genom åren. Ett av dem var ett mycket speciellt och hemligstämplat uppdrag i form av att sjömäta den ryska ubåten i BARS-lassen, som minsprängdes under första världskriget nordost om Gotland. Bengt visade även bilder från den sjunkna ubåten, som var i förvånansvärt bra skick bortsett från det minsprängda förskeppet. Det var Sjö-

fartsverkets sjömättingsfartyg *Jacob Hägg* som identifierade det okända bottenobjektet, vilket blev mycket uppmärksammat.

Ett annat litet speciellt uppdrag var att bestämma, efter begäran från UD, i vilket lands territorium en barn föddes ombord på en båt i Östersjön. Då kom fartygsidentifieringssystemet AIS väl till pass.

Den omtalade gasledningen genom Östersjön och byggandet av vindkraftsparker utgör andra exempel på sjömätningssupdrag, som Bengt berättade om.

Som tack för sin intressanta medverkan fick Bengt av ordförande Ove Hagström, mottaga Flottans Mäns minnesplakett.

Evert Elgefjord

Hjulångaren Uddevalla från 1860 talet, byggd på Motala Varv i Norrköping

Stockholm

Vinterkryssning

I mitten av februari gjorde vi en vinterkryssning från Strömkajen till Husarö tur och retur. Vi var en grupp på sex förväntansfulla resenärer som gjorde samling i tjugogradig kyla för att åka med Waxholmsbolagets *m/s Dalarö* på ordinarie tur. Efter avgång kunde vi konstatera, att på Strömmen låg skräpis, men längre ut gick vi i en ränna, som hålls öppen genom daglig trafik. Istjockleken var bitvis upp till sextio centimeter, fick vi höra.

Vi möttes inte av glittrande fjärdar, som vi är vana vid från somrarna, utan av bländande isvidder och stillhet och frid, som vi inte trodde fanns där ute. Vi lade till vid bryggor, som normalt brukar vara fyllda av sommarmänniskor, men som nu var nästan tomma. Ett dovt muller omgav oss hela tiden tillsammans med de vibrationer, som uppstår vid gång i is. Ombord hade vi det varmt, trivsamt och rymligt under hela resan. Det fanns en välinredd kafeteria, där vi kunde förse oss med mat och lämpliga drycker.

När vi passerat Södra Ingmarsö, fick vi göra ett besök på bryggan och träffa en väldigt trevlig kapten och därifrån fick vi också se vår ö Stora Tratten i vinterskrud, visserligen på avstånd, men i alla fall.

Vi vände vid Husarö och for hem samma väg som vi kommit till en mörk och kall Strömkaj, medan skymningen sakta sänkte sig över oss •efter elva timmar till sjöss. Ett stort tack till *m/s Dalarö* för en fin och trivsam dag till sjöss.

Årsmöte

I numera invanda former höll vi vårt årsmöte på Blasieholmens Restaurang torsdagen den 17 mars. 52 medlemmar ställde upp. Vi började med att lyssna till chefen för Kustbevakningens östra region, Kenneth Neijnes, som gav oss en redogörelse för Kustbevakningens utveckling och samarbete med övriga myndigheter. Därefter höll vi vårt årsmöte. Styrelsen består idag av följande personer: ordförande Örjan Sterner, vice ordförande och klubbmästare Ingvar Svensson, sekreterare: Lena Sahlsten, biträdande sekreterare: Lennart Bresell, skattmästare: Britt Holmberg, kanslichef: Leif Ljunglund, för Stora Tratten: Arne Keller, informatör Lars Biärsjö, biträdande klubbmästare: Sven Sahlsten, webbmater: Fredrik Scholander samt Yngve Möller, programkommittén. I föreningen är vi för närvarande 703 medlemmar. Efter årsmötet bjöds vi alla på pytt i panna med öl och en snaps.

Föredrag på Sjöhistoriska Museet

Onsdagen den 13:e april samlades vi på Sjöhistoriska Museet för att lyssna till ett intressant föredrag om havets giganter, de riktigt stora tankfartygen, som började byggas på 1960-talet. Det största fartyget som byggdes var på 466 000 ton. Efter föredraget fanns möjlighet till lunch i museets restaurang.

Lars Biärsjö

Södertälje

Årsmöte

Vi höll vårt årsmöte den 12 mars enligt sedvanliga traditioner, först möte och sedan en matbit under gemytliga former. Inga speciella frågor stod på dagordningen och den sittande styrelsen omvaldes.

Styrelsen består därför fortfarande av:

Thomas Westerberg, ordförande, Lennart Persson, vice ordförande, Jörgen Sandås, sekreterare, Christer Norman, kassör, Anders Westerberg, Buster Pärson och Kenneth Sandås, ledamöter samt Jonas Karlsson, ersättare.

Notholmen

Den 16 april väcktes Notholmen från vintertidvalen och är nu än en gång redo för sommaren och våra trivsamma fester, planerade och spontana.

Årets planerade festligheter på Notholmen kommer att avhållas:

18 juni	Sillfrukost, medlemsmöte
24 juni	Midsommarfirande
25 juni	Intern 5-kamp
13 augusti	Kräftskiva, medlemsmöte

Alla Flottans Män är hjärtligt välkomna.

Medlemsvärning

Under slutet av fjoråret har vi satsat på medlemsvärning och kan med glädje konstatera, att olika aktiviteter gett resultat och att medlemsantalet ökat med 10 sedan 2010. Vi får hoppas att den trenden håller i sig.

Lennart Persson

Västerås

Har ni tänkt på hur viktiga våra klubbmästare är. De sätter en ära i att göra det trivsamt för oss, alltid med gott kaffe på våra onsdagsträffar, fint dukat vid måltider och god mat och för att inte glömma allt arbete med planering, inköp, servering och disk, som de gör i tysthet. Gunnar, Nils-Eric och Stig, vi kan inte nog tacka er.

I vår lokaltidning finns en sida där föreningar kan rapportera om sin verksamhet. Efter vår luftvapentävling här omsistens kunde man läsa:

Luftgevärsskytte den 27 april i kamratföreningen Flottans Män

Så var det då dags att borsta dammet från luftgevär och måltavlor. Kamraterna i föreningen var spända inför den årligt återkommande tävlingen. Trädens nyss utspruckna blad och häggens ännu ej helt utslagna blomklasar inramade den vackra vårvällens evenemang. Vem blir årets segrare? Storskyttar som Erkki Woltter, Elov Bodin, Henry Törnblom och Per-Owe Andersson syntes märkbart oroliga. Korv med bröd och lättöl kunde i viss mån lugna de tävlande. Så meddelades slutligen resultatet: Segrare i luftvapenskytte år 2011, Flottans Män Västerås, är Kjell Nording ! En värdig segrare enligt vår ordförande Stig Andersson.

Solen gick ner och kvällsskylan fick delta garna att söka sig in i den vackra Marinlokalen på Slakterigatan 10 i Västerås och till det väntande kvällskaffet.

Förra årets segrare, Per-Owe Andersson, i orolig väntan på att tävlingsresultatet skall meddelas. Foto: Bengt Larsson

Sommaren exploderade, värme och alla vårblommor kom på en gång. Nu gör vi en paus, men startar igen med grillfest på Segelsällskapet AROS klubbholme. Vi har ett bra samarbete med denna segelklubb. De har sina styrelsemöten i vår marinlokal och vi gästar deras klubbholme då och då. Vi har också fått nya medlemmar genom denna kontakt. Det mycket aktiva Segelsällskapet

AROS arrangerar förresten SM för målARBÅTAR i augusti i år.

Och vi ser fram mot höstens 5-kamp i region mitt. Men till dess, trevlig sommar på er alla.

Bengt Larsson

Ordförande Stig överlämnar segerdiplomet till Kjell Nording Foto: Bengt Larsson

Region Syd

Malmö

Det första mötet för året hölls den 24 januari och förväntningarna var stora att få se filmen om bärgningen av CSS Hunley. Filmen tillfredställde våra förväntningar. Vilket stycke historia!

Efter filmvisningen smakade det gott med ärtsoppa denna kalla vinterkväll. En ny medlem, värvad i Egypten, erhöll klubb-nål och stadgar.

Pubkväll hölls den 4 februari. Denna fredagskväll samlades några stycken medlemmar på Green Lion Inn för att smaka några öl ur deras breda sortiment. Det har blivit en trevlig tradition med Pubkvällar för att träffas och lära känna varandra bättre.

Årsmötet hölls den 21 februari med god uppslutning. En ny medlem erhöll medlem-snål och flera äldre medlemmar som fick ta emot veterantecknet, som för första gången delades ut i Malmöföreningen. Man skall ha varit medlem i 12 år.

Efter detta hölls årsmötesförhandlingarna, där Curt Borgenstam valdes till ordförande. Sittande ordförande och omvald kassör redogjorde för 2010 års verksamhet, aktiviteter samt föreningens kassa och ekonomi. Därefter serverades sillmacka och ärtsoppa. När vi kom till pannkakorna var det tid för en liten bildvisning och diskussion om, vad som händer framöver.

På månadsmötet den 21 mars höll vår webbmaster Stefan Leo (även webbmaster för Älvsnaven) i trådarna.

Han berättade om vår hemsida och hur den uppdateras. Han fortsatte med att berätta om boken "De första världsomseglingarna under Svensk flagg", som även il-

Gert Garin avtackas..

lustrerades på filmduk. Slutligen visade Stefan några bilder från vår medlem Jonny Ekdals utställning på Tekniska museet. Programmet avslutades med en film på cirka 15 minuter, där vi fick följa HMS Fylgia på rundresa. Det blev en givande kväll, som innehöll utbildning, underhållning och spänning.

I samband med styrelsemötet den 5 april hade styrelsen ett hemligt uppdrag. Vi skulle besöka Gert Garin i hans hem och avtacka honom för hans tid i vår styrelse. Gerts hustru Sonja hade lyckats hålla vårt besök hemligt, så överraskningen lyckades. Samtidigt hade vi också den stora glädjen att få utdela Flottans Mäns Ankarmedalj i Guld! Vi hade också ombetts att överlämna en bok från vår kanslichef Lennart Bresell, ytterligare en överraskning som glädde Gert.

Thomas Kristoffersson

Stefan Leo höll föredrag om de första Svenska världsomseglingarna.

Trelleborg

Vid mötet den 10 mars besökte örlogskapten Jan Tornerhjelm oss och informerade om Flottans framtid samt om de nya yrkes-sjömännens uppgifter, vilka ersätter de förr i tiden värnpliktiga sjömän, som tidigare fanns i Flottan. När Jan var färdig med informationen satte vi oss till de dukade bordet och avnjöt klubbmästarens goda Portogryta med dryck därtill.

Vid aprilmötet var vi ett tjugotal medlemmar, som besökte Idala Gård, där information om vinhantering stod på programmet och där vi inmundigade det italienska kökets pizza och sallader. Priset på det, som åts och dracks, var annorlunda, än vad notan kostar på vår lokal, men hur som

helst hade vi en trevlig kväll och käket var gott.

Våren har kommit till Trelleborg och kvällen den 12 maj var Sven Nilsson inbjuden som gäst för att visa kort och berätta om Trelleborg förr och nu. Svens samling av kort är enormt stor och de femtio diablerna, som han visade för oss denna kväll, är endast en bråkdel, av vad han har. Intresset var stort kring hans kåserande och många frågor och dialoger kom upp till ytan för de inbitna Trelleborgarna. Efter Svens framträdande satt pannbiffen med tillbehör som en smäck och även denna trevliga afton hade ett slut.

Kommande program:

Torsdagen den 9 juni:

Sirmones skeppslag håller föredrag om sin verksamhet.

Lördagen den 21 juli:

Sillfest med våra damer i vår lokal.

Lördagen den 13 augusti:

Båtsportens dag i Gislöv, laxlotteri

Lördagen den 20 augusti:

"Ut i det blå" med Göte.

Vid pennan

Göte Lindberg

Växjö

Från ett sommargrönt Växjö kommer här några rader, om vad vi haft för oss det senaste halvåret.

Höstfest

Höstfesten den 19 november samlade 26 deltagare. Med tanke på vädret kanske "förvinterfest" hade varit ett bättre namn. Men nu är det ju så att det händer innanför vägarna är mera intressant än läget utanför. Vad månade klubbmästarna Leif och Sten ha på menyn denna afton? Jo, förrätten bestod av pilgrimsmusslor, körsbärstomater, ruculasallad och parmesanost. Varmrätten var tjälknöl, potatisgratäng med tillbehör. Som efterrätt serverades äppelkaka med vaniljsås. Senare på kvällen serverades kaffe med kaka. Under kvällen berättade Rolf Melsås om sin FN-anställning under tre år i ett vatten- och jordbruksprojekt i Ghasa. Tiden var mitten av 60-talet och gav tillfälle till besök i Kairo, Jerusalem, Beirut med flera platser.

Gullan och Gull-Maj svarade för lotteriverksamheten och delade ut vinster i form choklad och bröd till dem, som hade turen på sin sida.

Våra musikaliska medlemmar, Stig och Holger, underhöll oss under kvällen med musik på dragspel respektive munspel.

Lille-Jul

Den 10 december var det dags att traditionsenligt fira Lille-Jul. De 29 deltagarna möttes av brinnande adventsljusstakar i Marinstugan fönster. Detta, snö och lite lagom kallt gjorde, att de yttre förutsättningarna för att känna lite julstämning var goda. Efter inledande glögg med tillbehör och lite mingel hälsade klubbmästaren Sten alla välkomna och bjöd in till ett rikligt julbord, där det mesta, som vi förknippar med sådant bord, fanns framdukat. Behöver det sägas, att allt smakade mycket gott.

Kvällen förflöt under god stämning med lite olika aktiviteter, bland annat musik, allsång, tipstävling och lotteri. För musiken och ledning av allsången svarade vårt "husband" Stig och Holger på dragspel respektive munspel. Gull-Maj hade satt ihop en tipskupong med 12 mer eller mindre svåra frågor. De som kunde eller gissade bäst var i nämnd ordning Holger, Pia och Anders. Belöningen för dessa prestationer var priser i form av choklad. Gullan och Gull-Maj sålde lotter och delade ut vinster. Vinsterna var av det ätbara slaget med bl.a. choklad, bröd, sill, korv, glögg. Sten överlämnade en blomstergrupp till Stig och Holger som tack för deras musikaliska medverkan.

Under kvällen verkställdes också årets sista dragning i medlemslotteriet. Vi säger

gratis till Mikael Gunnarsson, som denna gång hade tumme med fru Fortuna. Vinsten är som vanligt gratis deltagande för två personer i valfri aktivitet i Marinstugan.

Slutligen tackade Gunnar Johansson främst klubbmästare Sten, pappa till julbordet, och övriga som medverkat till en trevlig afton.

Årsmöte

Fredagen den 28 januari hade vi vårt årsmöte i Marinstugan med cirka 30 deltagare. Ordförande Lennart Salomonsson hälsade deltagarna välkomna och öppnade mötet. Efter en inledande tyst minut för bortgångne medlemmen Klas Gustavsson valdes Stig Pettersson att leda årsmötet. Då mötet var väl förberett var förhandlingarna snabbt avklarade. Kjell Svensson valdes in som ny ledamot i styrelsen efter avgående Nils Bjällsjö (avböjt omval). De styrelsemedlemmar vars mandat gått ut omvaldes. Så styrelsen är oförändrad med undantaget att Kjell Svensson nu ingår i styrelsen. Efter avslutade förhandlingar serverades den sedvanliga pyttipannan med tillbehör. Senare serverades kaffe och semla.

Under kvällen sjöngs allsång. Våra musikaliska medlemmar Stig Pettersson på dragspel och Holger Karlsson på munspel var tongivande. Vidare delade ordföranden Lennart Salomonsson ut hedersbevisningar. Stig Pettersson fick förtjänstmärke för gott arbete inom föreningen och Bertil Thureson fick veterannålen för 20 års medlemskap. Vidare förrättades första dragningen av fyra i vårt medlemslotteri. Vinsten, som är gratis deltagande för två personer i Marinstugan, vanns av Lars Wideklint.

Tisdagsträffar

Den 7 december hade vi månadens tisdagsträff. Tolv personer trotsade snö och kyla och kunde i Marinstugan värma sig med det av Lennart Salomonssons framdukade kaffet med smörgåsar.

Den 11 januari var det dags för 2011 års första träff. Drygt 10 personer kom och lät sig väl smaka av Leif Sandgrens framdukade kaffe och smörgåsar. Nils Bjällsjö kommer att lämna styrelsen vid årsmötet. Ordförande Lennart Salomonsson överlämnade blommor och tackade Nils för gott arbete.

Den 1 februari var det dags för nästa träff med tioalet deltagare. Denna gång var det Anders Karlsson som såg till, att kaffe och smörgås fanns i erforderlig mängd.

Den 1 var det dags för mars månadens träff. Femton personer kom och lät sig väl smaka av Leif Carlssons framdukade kaffe och smörgåsar.

Träffen den 5 april samlade 19 deltagare. Sten Svensson var den som denna gång anordnade förtäringen, kaffe med smörgåsar.

Maj månads träff den 3 samlade 16 deltagare. Anders Karlsson svarade för att kaffe och smörgåsar fanns i tillräcklig mängd. En

av våra medlemmar, Stig Eliasson, som nyligen fyllt 80 år, uppvaktades på sedvanligt sätt med föreningens glasankare.

Ärtmiddag

Torsdagen den 17 mars stod Ärtmiddag på programmet. 25 personer hade hörsammat inbjudan och lät sig väl smaka av klubbmästarnas goda ärtsoppa och pannkaka. Till ärtsoppan serverades som sig bör varm punsch till dem som så önskade. Holger Karlsson tog fram munspelet och spelade några stycken till allsången. Kvällen avslutades kaffe med kaka.

Hälsningar från FM Växjö genom Anders Karlsson

Region Väst

Halmstad

När detta läses, så är det mindre än 45 dagar kvar tills Halmstads största evenemang någonsin går av stapeln. Att det sedan är ett evenemang med stora marina inslag gör absolut inte saken sämre. Jag talar givetvis om The Tall Ships Races. I skrivande stund är 64 stycken fartyg anmälda, varav 23 s.k. klass A-fartyg. Detta innebär, att fartygen är över 40 meter långa. Störst är ryska barken Sedov, 122 meter lång. Nästa gång The Tall Ships Races arrangeras i vårt land är 2019, så missa inte det unika tillfället att få se stora råseglare, både vid kaj och till sjöss.

Sedvanliga kamrataftnar har genomförts i februari, mars och april. På februari månads träff berättade vår medlem, Lasse Ohlsson, om Försvarets nya personalförsörjningssystem. Vi fick en historisk tillbakablick från Karl XI:s dagar och framåt. Jämförelser gjordes mellan tidigare invasionsförsvar och det nya insatsförsvaret. Lasse, som arbetat i Flygvapnet, gav oss en inblick i, hur vissa av dagens officerare ser på det nygamla tvåbefälssystemet och tvångstjänstgöringen i utlandsstyrkan. Vi, som lyssnade, är nu uppdaterade, vad gäller personalförsörjningssystemet.

I mars månad hade vi besök av Polismakten, visserligen endast valda delar, men ändå. Kim Nilvall berättade om sitt tidigare och nuvarande arbete inom Rikspolisstyrelsen. Under några år på 90-talet arbetade han på narkotikaroteln och därefter med ett Extasyprojekt, där spaning ägde rum via internet. Numera jobbar Kim med informationsinhämtning och geografiska analyser. Efter bearbetning vidarebefordras informationen till nationella- och internationella myndigheter. Vi fick också veta lite om organiserad brottslighet och hur den påverkar

oss. Det blev ett intressant föredrag som generade många frågor från lyssnarna.

Vid vårterminens sista kamratafton berättade stadens förre turistchef, Elenor Nilsson, under rubriken *Från badgäst till SPA gäst*. Elenor gav oss en tillbakablick, en titt på nutiden och en framtidsvision. Vi fick veta, att turistbroschyren idag är en självklarhet, förmodligen också i Sjöfalle (minns Hasse Alfredsson). Vår stads första turistbroschyr utgavs 1912 och i denna stod inte ett enda ord om bad. Den numera mycket berömda Halmstadgruppen hade en tid som viktig inkomstkälla illustrationsuppgiften av stadens turistbroschyr. Turismens historia belystes på ett mycket informativt sätt, från yllebaddräkt till helårsturism, via bikinin. Till sist fick vi också veta, vad vi nästan visste, att 96 % av stadens innevånare trivs i sin stad, Halmstad.

Gemensamt för ovanstående kamratafton var, att dessa var välbesökta, undfägnad och service höll hög klass samt det bjöds på intressanta föredrag.

Enligt vårt årsprogram var en vårfest inplanerad till i mitten av maj. Denna tillställning fick ställas in p.g.a. för få anmällda. Någon analys, för hur det blev så, har inte gjorts. Möjligen var det något eller några matprogram i TV, som lockade.

Under våren har en del arbeten gjorts på och runt, stugan. Bl.a. har det lagts ett nytt platttak på baksidan. Jag kan också glädja gamla och nya medlemmar med, att när detta läses, så står "Den lille Havsfruen" åter i en damm i trädgården.

Under kommande Tall Ships Race planeras en utställning i vår stuga om skeppsgossar, detta tillsammans med Najadens Vänner. Detta arrangemang kräver folk till olika uppgifter, guidning, servering m.m. Ni, som är intresserade att ställa upp med än det ena eller andra, kan meddela detta till någon i styrelsen. Låt oss visa andra föreningar, att FM:s medlemmar ställer upp, när det gäller. Nu ser vi fram emot att få se vackra segelfartyg, mycket besökare i vår stuga och i staden. Andra maritima inslag under Racet är bl.a. en grupp, som sjunger shanties (Stormy Weather Shanty choir). Det finns fler inslag med marin anknytning, så håll koll på programmet.

Väl mött i stugan och bland alla vackra segelfartyg.

Kjell A Jönsson

Sedov

Jönköping

Intressanta möten har den nyväckta föreningen i Jönköping hållit under våren. Vid marsmötet deltog ett 35-tal medlemmar med inbjudna gäster.

Vid detta tillfälle medverkade vår förbundsordförande Johan Forslund, Stockholm, som inledningsvis berättade, att han beslutat sig för att åka till Jönköping för att på plats och ställa särskilt uttrycka ovation i form av ett "Lycka till i Jönköping". Johan gav en snabb historisk återblick på Flottans Mäns bildande och föreningens roll i försvars sammanhang. Redan för 50 år sedan var Flottans Män en reell lobbyorganisation.

Till vår ordförande Jan Johansson överlämnade Forslund en vacker hedersnål, som endast ordföranden i Flottans Män kan er-hålla.

Lars-Erik Wennersten, vice ordförande i Flottans Män i Göteborg överlämnade därefter en vacker sköld från Region Väst, med inskriptionen "Flottans Män i Jönköping". Likaså överlämnades en bok med historiskt innehåll från Nya Varvet i Göteborg. Nils Gösta Persson, Flottans Män Göteborg, gav snabba inblickar i de centrala registren för Riksföreningen. Han berättade, att medlemsantalet i Flottans Män är något över 3800 medlemmar.

Eberhart Markwort från Allmoge-båtföreningen redogjorde för denna historiska föreningens verksamhet. Han betonade, hur viktigt det är, att olika föreningar med marina referenser bör kunna samverka. (Till saken hör att ordföranden och vice ordföranden i Flottans Män i Jönköping deltog i Allmoge-

båtföreningens årsmöte några dagar för medlemsmötet.)

Eftermiddagen avslutades med att Carl Krusell, medlem i Flottans Män i Göteborg och med 30 år i Ostindiska kompaniet, under cirka en timme höll ett kåseri med bildvisning om "Sjöstycken målade av befäl i Kungliga Flottan åren 1720-2000, ett 250-årigt kulturarv. Medlemmarna deltog på ett aktivt sätt med att ställa väsentliga frågor om marinmålarnas liv och leverne. Krusell framförde föredraget på ett synnerligen initierat och humoristiskt sätt och fick kraftiga applåder som tack.

Roland Björnsen från Allmoge-båtföreningen framförde ett tack och överlämnade ett vackert foto på ett segelfartyg till vår förening.

Vid medlemsmötet i april, som utformats som ett seminarium, deltog kapten Carin Starmark, Söderköping, som 2010 deltog i EU NAVOR:s expedition med HMS Carlskrona i Adenviken. Carin Starmark gav medlemmarna sina erfarenheter från uppdraget i främmande vatten på ett pedagogiskt och autentiskt vis.

Carin, som nu är officer på minjaktfartyget Ulvön, berättade om vardagslivet ombord på fartyget och om de uppdrag, som expeditionen hade. Intressanta frågor, reflektioner och helt nya perspektiv dök upp i medvetandet hos de närvarande vid detta seminarium. Inte var det många, som kände till, att det nu planeras och byggs "Safty-Room" på fartygen för att besättningen snabbt ska kunna gömma sig i kassaskåpsliknande utrymmen på de fartyg, som trafikerar dessa osäkra vatten och för att förhindra och fördröja sjöpiraternas planerade "upptåg". Carin berättade också om rika möjligheter till internationella möten vid briefing med besättningar från exempelvis

Johan Forslund, förbundsordförande Stockholm, Jan Johansson ordförande Flottans Män i Jönköping samt Eberhart Markwort från Allmoge-båtföreningen.

Kapten Carin Starmark, som 2010 deltog i EU NAVOR:s expedition i Adenviken med HMS Carlskrona, meddelade seminariedeltagarna i Jönköping nya perspektiv och gav oss inblick, vilka reella kompetenser framtida officerare i Flottan behöver ha.

USA, Iran och Indien, där gemensamma problem dykt upp i uppdragen. Vad gör exempelvis en ribbåts besättning, när man försöker hjälpa en flyktingbåt med cirka 50 flyktingar utan fungerande motorer och som vägrar acceptera bogsering, eftersom flyktingarna inte accepterade målet för bogseringen? Och vad gör en ribbåts besättning, när samma flyktingbåt, under upplöpsliknande förhållanden, slår runt och mer än hälften av passagerarna drunknar? Givetvis gör man allt för att rädda de nödställda.

Vår ordförande Jan Johansson tackade Karin Starmark för ett spännande föredrag, där deltagarna fick en viktig inblick i, vilka kompetenser som en officer i svenska Flottan kommer att behöva besitta i framtiden.

Leif Aljered

PS. Vi har just fått besked från Länskommittén för Sveriges Nationaldag, att Flottan Män i Jönköping kommer att tilldelas på nationaldagen 2011. DS

Karlstad - Värmland

Vi har avverkat vårt årsmöte under nästan traditionella former. Byssan missade det där med ärtsoppan, utan bjöd en toast från land och hav samt sjömansbiff.

Nyval till styrelsen var det inte frågan om, trots att många stod på tur att avgå. Samtliga ställde upp för omval, vilket kanske visar, att vi som försöker styra och ställa trivs med våra uppgifter. Medlemmarna

tycks anse, att vi gör ett bra arbete, eftersom de accepterad omval av samtliga.

Styrelsen har nu följande sammansättning:

Göte Rahm, ordförande

Bert Ågren, sekreterare.

Roger Sundberg, kassör

Ulf Sjödén, redaktör Dykdalben, tillika vice ordförande

Lars Tunér, ledamot

Tom Thörn och Erik Rhöse, suppleanter

Efter att Ulf Sjödén, som var årsmötets ordförande, avslutat årsmötet fick vi lyssna till ett intressant föredrag om Karlstads varv 1917-1974. Föredragshållare var Lars-Erik Jonsson, Värmlands Sjöfartsgille. Lars-Erik anställdes 1953 som lärling vid varvets plåtavdelning och fortsatte sedan under många år på dess maskinverkstad. De sista fyra åren, Lars-Erik arbetade på varvet, var han driftchef, varför hans kunskaper om varvet är goda och ledde till ett mycket intressant och uppskattat föredrag. För Marinen tillverkade de bl.a. två Sea-truck, där jag hade förmånen att få testa den ena som trossbåt på Kustjägarskolan.

Närmast på agendan står nu två arrangemang, landstigningsövningar som vi kallar den form av båttur med vår medlem Filip Gille's TpbS 276, där vi vid ett tillfälle tar medlemmar och vid ett annat våra sponsorer på en kvällstur i skärgården och avnjuter en god måltid.

Äntligen har kommunens löfte om om målning av vårt klubbhus blivit verklighet, arbetet har påbörjats och inom några veckor, kan vi njuta av den nya skapelsen.

Vi tillönskar alla våra kamrater runtom i vårt avlånga land en skön sommar och Du, som är lycklig båtägare en fin seglats.

Med hälsningar från Solens stad

Bert Ågren

Lysekil

Ett trettioal medlemmar var samlade till årsmöte i LSSG:s klubbhus i Havsbadet fredagen den 25 mars, för att hålla årsmöteoch dessutom för att lyssna till Lysekilsbördiga kapten Carin Starmarks föredrag med bildvisning från hennes tjänstgöring i EU Navforstyrkans uppdrag på HMS Carlskrona i och runt Adenviken samt utmed Somalia kust, i avsikt att bekämpa befintlig piratverksamhet.

Eftersom Sverige under 2010 innehade ordförandeskapet i EU, utsågs HMS Carlskrona till stridsledningsfartyg för den samlade EU Navforstyrkan. HMS Carlskrona var för detta ändamål utrustad med helikopterplatta på akterdäck. Därtill hade man ett extra läkarteam och dubbla operationssalar.

Fartyget var också anpassat att ombord härbärga cirka 150 EU observatörer. Det fanns också en mycket strategiskt användbar tolk.

Somalias befolknings ekonomiska problem har uppstått genom moderna trålares tjuvfiske i de kustnära vattnen. Detta har medfört en övergång till piratverksamhet med de båtar och utrustning, som tidigare användes för kustfisket. Detta beskrev Carin i detalj. Hon redogjorde också för de juridiska problemen med de tillfångatagna piraterna. Ändamål, strategi och övervakning av konvojer beskrevs ingående, så även stridsledningen där Carin tjänstgjorde. Uppdraget varade från april till december 2010, varefter fartyget med sin besättning återvände utan förluster till sin hemmahamn.

Carin Starmark är numera den första kvinnliga medlem i Flottans Män Lysekil med officers grad.

Med en rungande applåd avslutades föredraget och kvällens ordförande Jackie överlämnade en blombukett och medlemskap för de närmaste åren.

Årsmöte

Parentation hölls över under det gångna verksamhetsåret avlidna medlemmar.

Årsmötet inleddes med utdelning av klubb-nålar till nya medlemmar samt hederstecken till styrelsemedlemmarna Per Lyrheden och Rolf Nilsson.

Till ordförande för mötet valdes Jackie Lindebäck och Van Carlzon som sekreterare.

Föreningen har varit representerade vid Flottans Mäns Riksårsmöte i Riga samt vid regionmöten i Halmstad och Varberg.

Till styrelse för 2011 valdes Stig Insulan, ordförande, Jackie Lindebäck, Van Carlzon, Leif Lysberg, Per Lyrheden, Keith Karlsson och Rolf Nilsson. Ny styrelsemedlem är Hasse Hasslöf .

Klubblokalen

Vår klubblokal, gamla lotsutkiken på Flaggberget, är en mycket uppskattad festlokal, som utnyttjas av flera medlemmar och bokas genom Färgbolaget i Lysekil.

Föreningsaktiviteter 2011

Den populära räkresan med Ran genomfördes lördagen den 14 maj. Regionmöte i Lysekil med efterföljande besök i Skredsvik äger rum den 17 september. Bussresa till Karlskrona är planerad till hösten med besök på Marinmuseum, Repslagarebanan-museet samt Ubåten Neptun, som förhoppningsvis skall ingå i det kommande tillbyggda museet. Eventuellt gör vi ett besök ombord på HMS Carlskrona.

Stig Insulan

Carin Starmark berättar

Utdelning av klubbnaår till årsmötesdeltagare

Carin Starmark tar emot medlemsbeviset

Utdelning av veterantecken

Varberg

Som en form av berättarafton, med enkel skaffning, blev vinterns programnyhet "Skeppskväll" mycket uppskattad. Den första kvällen visades en videofilm, som handlar om en gammal rostig steamboat med namnet Marta. Hon seglar för en grekisk befraktare och är nästa bortglömd av rederiet i Köpenhamn. Genom att sända hem fabulerade rapporter lever besättningen "goda" dagar, med övermåttan av mat och destillerade drycker. När så redaren själv får anledning att segla med henne börjar en drastisk resa.

En månad senare berättade Lennart Ingeltun med bilder, om 11:e torpedbåtsbasen på Gålö i Stockholms skärgård och om sin tid ombord i T 125 Vega, vilket han minns med glädje. Lennart talade även varmt om stiftelsen T 121 Spica och rekommenderade de närvarande att söka ytterligare information på tspica.se.

Vid vårens sista skeppskväll berättade Jan Steinbach om korvetten Carlskrona. Som flottans långresefartyg, under första delen av 1800-talet, blev hon uppmärksam-

mad världen över för sin skönhet. Under den sista långresan hade man till slut besökt den svenska besittningen Sankt Barthelémy och Havanna på Kuba, för att därefter påbörja den efterlängtdade återresan till Karlskrona. Men ödet ville annorlunda. Under kvällen den 30 april 1846 överraskades korvetten av en cyklon i sundet mellan Kuba och Florida, varvid fartyget förliste och 114 man följde med i djupet. Endast 17 man lyckades rädda livet och kunde i sinom tid återvända till hemlandet. En av dessa var en ung man med namnet Johan Steinbach, som bildade familj i Karlskrona, och med tiden farfars farfar till kvällens berättare.

I fullsatt stuga bjöd vi upp till påskbuffé med allt av mat och dryck, som högtiden av tradition tarvar. Flottans Mäns sånggrupp i Göteborg och en skönsjungande MariAnne Westberg gav uppskattad underhållning via DVD, likaså av den tokrolige "motormannen", som på ett veritabelt vis imiterar läten och motorer av skilda slag.

Så har vi deltagit i vårens region västmöte, som genomfördes i Göteborgarnas fina

marinstuga, med förbundsordförande Johan Forslund som inbjuden gäst. Som ordförande i den nybildade FM-föreningen i Jönköping presenterade Jan Johansson sig själv och föreningens påbörjade verksamhet. Frågor gällande ekonomin inom Riksförbundet och de lokala föreningarna diskuterades livligt och tog stort utrymme. Johan Forslund aviserade en 38 procentig höjning av lokalföreningarnas avgift till förbundet, vilket är väl magstarkt. Nåväl, beslut i frågan tas vid riksårsmötet.

Vid genomgång av vår medlemsrulla ser vi att någon har glömt av att betala sin medlemsavgift för innevarande år. Tag gärna kontakt med Lennart för koll. Tel: 0340-131 34.

Besök gärna vår prydliga och informativa hemsida; www.flottansman.se/Varberg

Till slut tillönskas er alla en god och stärkande sommar

Per Callenberg

Ängelholm

Vi fick tydligen en för tidig start på våren med 18-20 plusgrader, som övergick till kalla nordvindar och nattfrost. Men nu har en snabb förändring ägt rum och våren har kommit med expressfart.

Som traditionen sedan 49 år bjuder, kom Ängelholms Musikkår till oss tidigt på morgonen den 1. maj och bjöd på en högtidlig musikstund på vår innergård. Detta betyder, att sommaren är på väg. Nästa år blir det 50-årsjubileum och detta måste firas på något sätt. Dirigenten, Magnus Fransson samtyckte till denna ide och lovade återkomma. Magnus, som varit ledare de senaste tio åren, berättade, att två av musikerna har lång erfarenhet som musiker. Kalevi Warnebrink har varit med i 45 år och Bertil Nordén i mer än 40. Efter musikstunden på gården inbjöd vår ordförande Lars Linde till sillfrukost i vår Kajuta, som snabbt fylldes. Våra egna medlemmar fick vänta till andra sittningen. Det kan nämnas, att Musikkåren från Ängelholm skall spela vid Högvakten i Kungliga huvudstaden för 5 gången den 17-18 juli.

Bland annat, som hänt sedan senast, kan nämnas vårt årsmöte, som ägde rum fredagen den 11 mars. För första gången valdes en kvinna att leda mötet, Barbro Nerhagen, som inom parentes har lång erfarenhet från Svenska Seglarförbundet. Hela styrelsen fick förnyat förtroende. Vår nya styrelse presenteras på vår hemsida. Kvällen avslutades med årtmiddag.

Vid en lyckad föredragskväll i Kajutan den 1 mars framträdde en av kockarna från HMS Carlskrona, fänrik Ola Linfeldt från Gantofta, samma ort utanför Helsingborg, där Stålfarfar bodde. Ola kåserade på ett mycket lätsamt sätt om livet ombord under piratjakten i Adenviken, ett kåseri som verkligen uppskattades av den nästan fullsatta Kajutan. Ola har dessutom bloggat på nätet om sina och andras upplevelser i det varma klimatet i farvattnen på Afrikas ost-

Kocken på HMS Carlskrona får sina bloggar i en pärm av vice ordföranden Claes Nerhagen.

kust. Området där jakten pågår är mycket större än hela Skandinavien. Vår vice ordförande Claes Nerhagen har sammanställt Olas bloggar i en pärm som Olafick som tack och ett minne från sina upplevelser och den lyckade föredraget i vår Kajuta.

Lördagen den 16 april deltog vi i Region Västmötet i Göteborg med 4 deltagare, Lars Linde, Anders Rick, Bengt-Inge Paulsson och undertecknad. Ordföranden i Göteborg, Bertil Andreasson inledde med att hälsa vår riksordförande Johan Forslund, som för första gången besökte ett Region Västmöte, välkommen. Bertil vände sig också till representanterna för den återuppståndna lokalföreningen i Jönköping, där ordförande

Jan Johansson och kassören Hans Sunesson representerade. Självklart var alla övriga representanter lika välkomna.

Johan Forslund berättade bland annat, att han nu besökt samtliga regionmöten i vårt avlånga land. Mera om region västmötet kommer att finnas i nästa PEJLING.

När detta läses har vi firat Nationaldagen i vår vackra hembygdspark. Att delta i marschen genom staden ger bra PR för Flottans Män.

Vi fortsätter sommarprogrammet med Korum vid vår Kajuta söndagen den 3 juli klockan 11. Då kommer vår egen sjömanspräst Lennart Pettersson som vanligt på besök.

Vi har öppet hus alla tisdagar i juli månad mellan kl. 11 och 15 för att visa vår Kajuta på Östergatan 89 och bjuda på kaffe och våfflor. Glöm inte, att vi har söndagsöppen Kajuta året runt mellan 9 och –12.

Fredagen den 5 augusti har vi grillfest kl. 1900. Föranmälan görs i vår gula pärm. Grillfesten avslutas med ett praktfullt fyrverkeri, som vår stad bjuder på i samband med båtparaden på Rönneå.

Se för övrigt vår alltid uppdaterade hemsida www.Flottansman.se/angelholm/index.html

Gunnar Gunnarson

Samling utanför marinstugan i Göteborg i samband med Region västmötet den 16 april. Från vänster Bertil Andreasson, ordförande Göteborg, Jan Johansson, ordförande Jönköping, Hans Sunesson, kassör Jönköping och hedersgästen, riksordförande Johan Forslund.

Förstamajmusik på vår gård. Dirigenten Magnus Fransson leder musikkåren. Till vänster ordförande Lars Linde.

Kommendörsskräck

Den 1 juli 1972 var en stor dag för marinen. Det var den dagen, då försvaret gick in i ett nytt befordringssystem. För de flesta innebar detta, att *alla blev kapten*. För undertecknad, som blott var knappt nio månaders fänrik, innebar reformen, att jag omedelbart befordrades till löjtnant. Jag uppfattade mig själv som "snabb i karriären" och gnlade understundom "Oh helga natt".

Furén hade inför den stora dagen, till skillnad från flertalet kurskamrater, ej "sytt om", utan bar fänrikens

galon, men med löjtnants grad och förhoppningsvis tilltal.

Under helgen 3-5 juli hade jag som ende officer vakt vid 4.mtbdiv på Gålö. I divisionens rutiner benämndes vakthavande officer även som jourkapten. Som jourkapten förutom de ordinarie vaktsysslorna, hade jag självklart tillgång till beredskapshandlingar, kupporder, mobilplaner m.m., vilka tryggt förvarades i DC/DA hemliga skåp. I detta skåp förvarades också, det som egentligen var intressant (för Furén), nämligen planer och order för den närmaste verksamheten.

Sålunda står jag på DC:s rum i Pentagon på Gålö på fredagseftermiddagen blott en kvart efter det, att divisionschefen åkt hem för helgledighet. Nyfikenheten drev mig därtill. Då ringer DC:s telefon. Jag svarar: "Detta är jourkapten vid 4.motortorpedbåtsdivisionen, löjtnanten i flottans regementsofficerskår, fänrik Bosse Furén". Får svar: "DETTA ÄR CHEFEN FÖR SJÖKRIGSSKOLAN, KOMMENDÖR SKEDELIUS, får jag omedelbart tala med divisionschefen".

I panik (som 9 månaders fänrik, inför en kommendör), svarade jag: "Ja, kommendör...det är jag". Ridå!

Epilog: Det finns ett efterspel, som inte har något efterlevnadsvärde, men jag hade det inte så lätt inför ovan nämnda kommendör under mina 13 år i flottan. Flottan har ett uttryck för detta: "Att bita märke i..."

Men var finns humorn?, undrar Bosse Furén i det civila livet sedan 1985.

Bosse Furén. Foto Olle Melin

Dockstavarvet har ur CB 90 utvecklat fartyg för brandbekämpning.

Fartygen, som är 15 eller 18 m långa, har tvär bog och avlastningsramp och kan lasta de maskiner eller fordon upp till 4 eller 7 ton som behövs vid brandbekämpning.

Fartygen har beteckningen LC 15 M och LC 18 M.

Bilden visar FENIX, brandbåt 169, som byggdes 1998 för Stockholms brandförsvaret och är av de mest avancerade och välutrustade fartygen för brandbekämpning i norra Europa

Den dolda alliansen

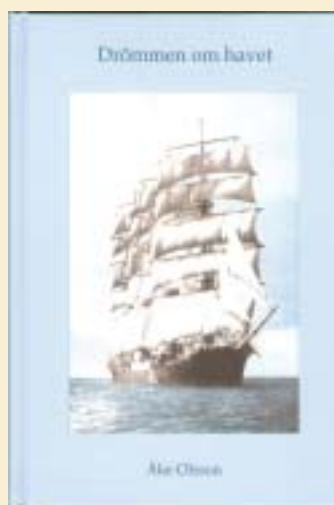
”Alliansfrihet ifred syftande till neutralitet i krig”. Så lød formeln, som trummades in i oss svenskar under Kalla kriget. Men någon svensk försvarsplan för neutralitet fanns inte. I största hemlighet samarbetade Sverige med NATO-länderna i en omfattning, som hittills hållits dold för svenska folket. I boken avslöjas en informell allians med hemliga möten, signalförbindelser och krigsförberedelser med NATO-grannarna Danmark och Norge.

Boken bygger på författarens intervjuer med 140 politiker, officerare, diplomater och andra nyckelpersoner i Sverige och utomlands. Åtskilliga dokument, som hittills varit hemliga, återges i boken.

Författaren Mikael Holmström är journalist på Svenska Dagbladet och har i över 30 år skrivit om svensk försvars-, utrikes- och säkerhetspolitik.

En synnerligen intressant bok.

Boken är utgiven på Atlantis förlag. ISBN 978-91-7353-404-8

Drömmen om havet

Åke Olsson, en legend inom svensk kustbevakning, har skrivit i mer än tjugo år. Drömmen om havet är hans sjätte bok om kust och hav, reseskildringar, människor, historier m.m.

Efter studentexamen i Ystad 1951 blev han kammarskrivare i Tullen 1954 och efter ett antal befattningar inom myndigheten kom han till kustbevakningen 1971 och blev kvar där till pensioneringen 1996. Kustbevakningen blev egen myndighet 1988. Han har genomgått utbildning vid sjöbefälsskola och i marinen, där han genomförde den praktiska sjötjänsten.

Drömmen om havet är en samling berättelser från skrivandet under många år. Urvalet har självklart sjön som ledmotiv. Boken har ingen röd tråd, men det tycker jag saknar betydelse. Här möter vi ett antal trevliga episoder ur Åkes liv och läsandet av boken flyter lätt på. Åkes sätt att skriva, gör att man blir nyfiken och texterna flyter på mycket bra.

En intressant läsning om sjön väntar läsaren.

Boken är utgiven på eget förlag.

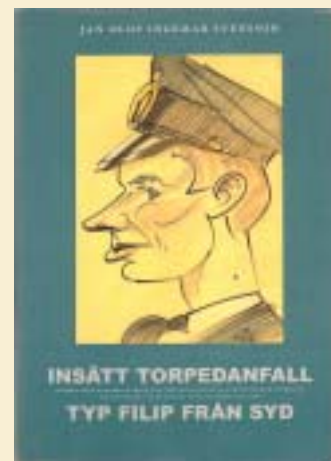
Högsta ledningen

Det här är den tjugosjätte boken i serien ”Försvaret och det kalla kriget” och den behandlar förhållandet mellan regeringen och överbefälhavaren under den aktuella tidsperioden.

Som vanligt handlar det om ett antal uppsatser i det aktuella ämnet och det finns starka politiska och vetenskapliga skäl att närmare studera, hur förhållandet mellan den politiska och den högsta militära ledningen i Sverige gestaltade sig under det kalla kriget. Boken utgör ett urval i en sådan serie.

Redaktörer för boken har varit Kent Zetterberg och Gunnar Artéus. Den sistnämnde har skrivit två av kapitlen och övriga medverkande författare är Olof Santesson, Bo Hugemark och Herman Fältström.

Förlag: Axel Abrahamson, Karlskrona. ISBN 978-91-977973-5-1

Insatt torpedanfall

Egentligen heter boken ”Insatt torpedanfall typ Filip från syd.” Jan Olof Svensson från Ronneby slutade sin aktiva tid vid flottan som pensionär 1997. Han har i en mycket omfattande bok skildrat sitt liv från skolavslutningen i Ronneby och via ett jobb som bagarlärling, till anställningen som befälslev 1955 fram till pensioneringen som örlogskapten. Jan Olof Svensson måste ha varit mycket noga med att föra dagbok för det är en mycket detaljrik skildring som presenteras. Han beskriver tiden som elev i radartjänsten, tjänsten ombord på *Prins Carl, Tre Kronor* och på motortorpedbåtar med en detaljrikedom, som är imponerande. De sista årens landtjänst beskrivs också ingående, då han efter omskolning i hög grad kom att syssla med förvaltningstjänst.

Många kända namn från olika nivåer dyker upp. Men vissa namn är lätt förvandlade, men torde inte vålla några bekymmer att identifiera.

För den generation, som är jämgamla med Jan Olof Svensson (född 1937), är boken en kavalkad från gräsrotsnivå över verksamheten i flottan som torde vara intressant för varje sann flottist, men torde vara av intresse även för många andra.

Vissa kapitlen är lite i längsta laget med detaljer, som kanske inte är av allmänt intresse, men i det stora hela är boken välskriven och för egen del hade jag svårt att avbryta läsandet.

Boken är utgiven på Instant Bok. ISBN 978-91-85671-15-1

När vi byggde landet

”En bild säger mer än 1000 ord” är ett gammalt känt talesätt. Det passar utan tvekan in på aktuell bok, ”När vi byggde landet”. Boken bygger på bilder tagna av den kände fotografen K W Gullers (1916-1998). Inalles omfatta boken närmare tvåhundra bilder från den tid som kallas efterkrigstiden. Det handlar om människor i olika åldrar, om arbete, om miljöer i förändring och mycket annat.

Boken är uppbyggd som en dag med kapitelrubriker som Tidig morgon, Förmiddag och elvakaffe, Lunch och tidig eftermiddag, Sen middag och hemfärd, Kväll, natt och nattsudd.

Boken är i svart-vitt och visar med all önskvärd tydlighet, hur skicklig K W Gullers var som fotograf. Många minns hans bilder från Se, Vi, Folket i Bild med flera tidningar.

Det här är verkligen en fantastisk beskrivning av vår efterkrigstid.

Förlag: Gullers förlag. ISBN 978-91-85957-11-8

Med sjön i blodet

Boken har undertiteln ”Minnen från ett halvsekel i sjöfartens tjänst” och är skriven av Gustaf von Hofsten.

Boken beskriver författarens liv från ungdomsåren, via sjöbefälsskola fram till avslutningen av ett liv till sjöss.

En bok av detta slag innebär personligt präglade händelser, men är likväl mycket intressant att läsa.

Man bli imponerad av, vad ett halvsekel

till sjöss inneburit; totalt 42 kryssningar, som berört hela jorden, mer än 2600 enkelresor mellan Göteborg och Kiel, mer än 1500 enkelresor mellan Göteborg och Fredrikshamn m.m., m.m.

Boken är utgiven av Båtdokumentationsgruppen. ISBN 078-91-87360-39-8

Riksten och Kungl Södertörns flygflottilj

Den 30 juni 1986 lades Södertörns flygflottilj (Flygvapnets Södertörnsskolor (F 18) ned. 24 år senare kommer äntligen en bok om flottiljen och dess historia. Bakom detta arbete ligger i första hand Jarl Åshage, bror till vår egen redaktör Dag. Boken startar i förhistorisk tid med beskrivning av den plats, där flottiljen senare skall byggas. Boken omfattar sedan nästa 60 olika kapitel, som beskriver all den verksamhet, som en gång bedrivits på F 18 i Tullinge. Cirka 35 författare har medverkat och av dessa har huvudredaktören Jarl Åshage skrivit ett tiotal.

Vill man ingående läsa om livet på en flygflottilj, så är boken om F 18 ett mycket bra exempel. Den behöver inte streckläsas, utan kan även användas som uppslagsverk.

Boken är rikt illustrerad med bra bilder och layouten är förträfflig.

Förlag: F 18 Kamratförening. ISBN 978-91-85429-95-0

Ortnamn i Stockholms skärgård

I Stockholms skärgård finns över 24 000 öar, kobbar och skär – och alla har ett namn. Boken utgör en nyutgåva av Nils-Gustaf

Stahres klassiska berättelse om dessa namn, som blivit en klassiker och som i denna nyutgåva illustrerats av fotografen Jeppe Wikström.

Men boken handlar inte enbart om öar och kobbar utan även om vikar, byar, uddar, grund, fjärdar och sund.

För den intresserad av Stockholms skärgård utgör boken ett mycket välskrivet uppslagsverk och Jeppe Wikströms fotografier har höjt värdet åtskilligt.

Boken har utkommit som årsbok i Skärgårdsstiftelsen år 2011.

Förlag: Max Ström. ISBN 978-91-7126-224-0

Stora verkstadsbyggnaden på Karlskronavarvet

Lagom till årsmötet med Varvshistoriska föreningen i Karlskrona, utkom föreningens tionde publikation i form av bildhäftet, ”Stora verkstadsbyggnaden på Karlskronavarvet, människor och interiörer”.

Stora verkstadsbyggnaden byggdes under 1870-talet vid dåvarande Örlogsvarvets västra del och kom att tjäna varvet i mer än 100 år. Byggnaden revs i början av 1980-talet.

När byggnaden stod klar, innebar verkstadsbyggnaden en mindre revolution såtillvida, att här samlade man alla verkstäder, som erfordrades för nybyggen under ett tak och i samma byggnad fanns också varvsledningens olika funktioner. Generationer av ”pillemausare” har haft verkstadsbyggnaden som sin arbetsplats.

En arbetsgrupp i föreningen under ledning av Bengt Andersson har botaniserat i mellan 10 000 och 15 000 kort och gjort ett urval på drygt 50 bilder, de flesta från 1950- och 1960-talet. Så gott som samtliga bilder har tagits av varvets mångåriga fotograf, Lennart Bergquist, som också varit med i arbetsgruppen. Övriga i gruppen har varit Stig Nilsson och Tommy Thörnblad. Undertecknad har anlitats för textskrivning m.m.

Är Du intresserad av att köpa boken kan Du göra en beställning hos föreningen sekreterare Asta Andersson, telefon 0455/359315 eller asta.andersson@maritima.se eller hos undertecknad, telefon 0455/23964 eller omelin@telia.com

Priset är 80 kr. Porto tillkommer med 12 kr.

Utkik över sju hav

Jag har tidigare i olika sammanhang skrivit om Torbjörn Dalnäs och hans suveräna författarskap. Som ett minne av den nedlagda tidningen Utkik har utkommit en kavalkad med olika artiklar från de 30 år, som tidsskriften fanns.

Det är verkliga godbitar, som här presenteras i en mycket trevlig bok med Torbjörn som redaktör och med en layout signerad Leif Mattsson.

Titeln "Utkik över sju hav" anspelar på den förklaring till uttrycket "de sju haven, som finns med insides, med utgångspunkt från indiernas urgamla världsbild. Både fram- och baksidan illustreras med tidigare publicerade bilder, som associerar till begreppet utkik.

De flesta årgångar är representerade i skriften och består av 70 illustrerade artiklar, indelade i 15 kapitel.

Jag behöver väl inte påpeka, att det är ett antal suveräna artiklar, som nu kommit i bokform.

Boken är utgiven av Sjöfartsverket. ISBN 978-91-86502-22-5

ÖB:s klubba

Nummer 24 i bokserien Försvaret och kalla kriget handlar om ÖB:s klubba, attackflyget. Författare är Lennart Andersson, lärare och forskare, som gett ut ett antal böcker inom ämnet flyg.

Under större delen av kalla kriget var det svenska flygvapnet tidvis det fjärde största i världen. Flygvapnets främsta uppgift var att bekämpa mål i luften och på marken och helst skulle fienden mötas redan ute på havet. Under lång tid var A 32 Lansen försedd med sjömålsrobotar och attackflygets främsta komponent. Så småningom ersattes Lansen av AJ 37 Viggen.

Attackflyget kallades ÖB:s klubba och tron på den egna förmågan var stor bland flygförare och navigatörer. Attackflyget organiserat i Första flygeskadern (E 1) var kanske det svenska försvarets mest slagkraftiga komponent under kalla kriget.

Boken bygger till stor del på tidigare hemligstämplat arkivunderlag.

Författaren har 4 gånger belönats med utmärkelsen Årets flygbok, 1991, 1993, 1999 och 2003.

Förlag: SMB förlag. ISBN 978-91-85789-74-0

Svenska arméns uniformer

Detta är en bok för knappologer. Den beskriver svenska arméns uniformer åren 1875-2000. Boken är med sina nästan 1000 illustrationer ett standardverk för alla militärhistoriskt intresserade, för antiksamlare och släktforskare.

Under perioden har miljontals svenskar gått i någon av arméns uniformer. I boken får vi följa en utveckling från blått till grått och vidare till grönt och beige, liksom från ylle och stål till syntettyg och kevlar.

Självklart finns alla "tillbehör" som knappar, tjänstetecken, truppslagstecken och mycket annat beskrivet i detalj.

Författare är Simon Olsson och boken är utgiven av Medströms Bokförlag tillsammans med Armémuseum. ISBN 978-91-7329-103-3

Svenska örlogsflottan under 300 år

Vår medlem i Göteborg, Karl Harry Dahl, har producerat ytterligare en skrift kopplad till den svenska flottan.

Han har tidigare producerat 3 häften, som i huvudsak spridits till medlemmar i Flottans Män och som samtliga varit utmärkta små uppslagsverk för den marinhistoriskt intresserade.

Dessa häften är:

- En förteckning över svenska örlogsfartyg under 300 år, från 1600-talets mitt. (2202).
- Register över 1900-talets svenska örlogsfartyg. (2004).
- Fiskebåtar som minsvepare under 2:a världskriget. (2004).

Nu har han producerat ytterligare en skrift med titel Svenska örlogsflottan under 300 år, som dels är en komplettering av 300-årsförteckningen, men också innehåller

en hel del annat matnyttigt om flottan och dess historia. Här finns ett kapitel om Skeppsgossekåren, förteckning över olika fartygstyper, ånga och el, vapen, flottan och flygvapnet samt mycket annat matnyttigt.

Vår förbundsordförande Johan Forslund uttryckte sig om boken på följande sätt:

"Jag tror att Din bok kan vara ett utmärkt tillskott till undervisningsmaterialet vid utbildning vid sjömannaskolor och i sjövärnsskåren".

Det är utan tvekan ett gediget arbete, som Karl Harry har lämnat ifrån sig. Han besitter stora kunskaper i ämnena och har, vad jag förstår, en drivkraft, som eldsjälarna brukar ha.

Boken kostar 150 kronor + porto 24 kronor och kan beställas hos författaren under epost: harry.dahl@telia.com eller telefon: 031-913242.

Avlidna kamrater

Verkmästare Gunnar Adolfsson LYSEKIL
född den 18 juni 1926 avliden den 24 januari 2011

Rune Bergström FALKENBERG
född den 26 augusti 1934 avliden den 19 februari 2011

Bo Bohman TORSLANDA
född den 30 oktober 1931 avliden den 24 januari 2011

Bengt Brahn LEKSAND
född den 24 januari 1917 avliden den 14 januari 2011

Karl-Erik Ehnwall KUMLA
född den 13 januari 1921 avliden den 28 mars 2011

Kommendörkapten Gunnar Hallin BORGHOLM
född den 5 oktober 1919 avliden den 24 april 2011

Per-Gunnar Hedin VARBERG
född den 29 september 1937 avliden den 1 mars 2011

Lennart Johansson STUREFORS
född den 3 november 1928 avliden den 30 mars 2010

Leg tandläkare Gunnar Korduner STOCKHOLM
född den 29 augusti 1924 avliden den 30 december 2010

Lars Krüger VÄTÖ
född den 10 april 1934 avliden den 25 februari 2011

Sjöingenjör Percy Paulsson KARLSKRONA
född den 24 januari 1929 avliden den 23 februari 2011

Konstnär Leif Rane HALMSTAD
född den 29 november 1920 avliden den 6 april 2011

Kammarmusiker Gunnar Schmidt STOCKHOLM
född den 10 oktober 1923 avliden den 29 september 2010

Olof Arne Sjödin VALLENTUNA
född den 8 mars 1928 avliden i januari 2011

Kommendörkapten Sven-Ragnar Snöbohm LIDINGÖ
född den 2 november 1916 avliden den 25 februari 2011

Med doktor Sten Stenström STOCKHOLM
född den 1 september 1911 avliden den 20 april 2011

Kurt Wagsjö NORRTÄLJE
född den 2 november 1931 avliden den 28 mars 2011

**Hedra våra avlidna kamraters minne
med en gåva till Flottans Män.
Pg 5 88 19-4.**

**Efter Din betalning sänder FM
kansli blanketten till de sörjande.**

www.port.helsingborg.se

IMPORTANT HELSINGBORG

 HELSINGBORGS HAMN AB
PORT OF HELSINGBORG

Födelsedagar

Vi hyllar

95 år född den

5-9 1916 Ingvar Thörnkrantz STOCKHOLM
20-9 1916 Reinhold Jonasson LYSEKIL

90 år född den

6-7 1921 Hans Björk NORRTÄLJE
28-7 1921 Redaktör Gunnar Sjöström MALMÖ
30-7 1921 Kommendör Bengt Odin STOCKHOLM
18-8 1921 fd Kommendör 1 gr Sten Nilsson STOCKHOLM
21-8 1921 Direktör Rolf Hubert Schröder BUENOS AIRES
7-9 1921 Möbelhandlare Göte Gullborn SKÖNDAL
13-9 1921 Lars Johansson ENSKEDE
15-9 1921 Kommendör Nils Rydström STOCKHOLM
26-9 1921 Per Lanmark NYHAMNSLÄGE

85 år född den

14-7 1926 Henry Brunström LYSEKIL
23-7 1926 Polisman Bror Nestlander KARLSKRONA
31-7 1926 Nils Jonander ÄNGELHOLM
2-8 1926 Civilekonom Göran Hj:son Lundberg STOCKHOLM
9-8 1926 Göran Lindström HALMSTAD
22-8 1926 Spårvägsman Nils Kägelfeldt GUSTAVSBERG
28-8 1926 Sjöingenjör Lennart Lilja KULLAVIK
28-8 1926 Lennart Olsson VALDEMARSVIK
1-9 1926 Gunnar Gustavsson BRAÅS
3-9 1926 Ingenjör Percy Jonasson SOLNA
9-9 1926 Jan-Olof Strandberg STOCKHOLM
10-9 1926 Sven Lundkvist MALMÖ
18-9 1926 Örlogskapten Rutger Carlheim-Gyllenskiöld STOCKHOLM
27-9 1926 Sven Ahlin LINKÖPING
30-9 1926 fd Slottsväbel Erik Larsson STOCKHOLM

80 år född den

6-7 1931 Jarl Corneliussen V FRÖLUNDA
9-7 1931 Gunnar Nyberg LYSEKIL
12-7 1931 Carl Ingvar Ström SÖLVESBORG
12-7 1931 fd Kustbevakningsdirektör Åke Olsson MALMÖ
14-7 1931 Karl-Erik Olsson KARLSKRONA
21-7 1931 Direktör Olof Edelberg NORRKÖPING
22-7 1931 Montör Stig Bror Anders Ågren HJO
25-7 1931 Verkmästare Gunnar Thulin LAHOLM
1-8 1931 Rolf Andersson HÄRNÖSAND
2-8 1931 Stig Andersson VÄSTERÅS
7-8 1931 Arnold Gustavsson VÄXJÖ
12-8 1931 Löjtnant Hans Sjövall LYCKEBY
15-8 1931 Fil kand Lars Gustavsson HUDDINGE
27-8 1931 Evert Johansson NORRKÖPING
28-8 1931 Företagsekonom Yngve Peterson DANDERYD
5-9 1931 Gunnar Severin VÄSTERVIK
11-9 1931 Per-Erik Lagerström NORRKÖPING
17-9 1931 Kapten Harry Holmlander HANDEN
20-9 1931 Polisassistent Gunnar Johansson ROTTNE
22-9 1931 Bertil Bennman KARLSHAMN
24-9 1931 Servicechef Bengt Wåhlén UPPLANDS VÄSBY
26-9 1931 Lennart Werner dal HALMSTAD
28-9 1931 Allan Hallberg NACKA
29-9 1931 Jarl-Erik Johansson KARLSKRONA

75 år född den

2-7 1936 Vårdare Jan-Olof Burhage TULLINGE
5-7 1936 Göran Salomonsson ASARUM
7-7 1936 Jöran Hultman ÄNGELHOLM
8-7 1936 Örlogskapten Gustaf Almroth TÄBY
12-7 1936 Ulf Andersson VÄLLINGBY

15-7 1936 Gustav Edgar Winnberg HELSINGBORG

15-7 1936 Ingvar Ström V FRÖLUNDA

18-7 1936 Lars Rossander SALTSJÖBADEN

20-7 1936 Ingemar Kollén BOLLEBYGD

21-7 1936 Carl-Axel Ericson V FRÖLUNDA

22-7 1936 Civilingenjör Leif Johnsson TORSLANDA

25-7 1936 Kommendörkapten Lars Engström TULLINGE

27-7 1936 Bent Madsen LYSEKIL

1-8 1936 Serviceman Per Erland Olsson ÄNGELHOLM

15-8 1936 Göran Hjort NORRKÖPING

19-8 1936 Håkan Henricson FILIPSTAD

24-8 1936 Försäljare Bertil Boqvist SUNDSVALL

26-8 1936 Örlogskapten Tony Wärdig VÄSTERVIK

28-8 1936 Maskinförare Hans Nilsson GÖTEBORG

30-8 1936 Evald Karlsson KARLSHAMN

30-8 1936 Niels Kurt Jensen HASSELA

2-9 1936 Reparator Ove Ohlsson KRISTIANSTAD

3-9 1936 Kommendör 1:a gr. Gunnar Bengtsson
VÄSTERHANINGE

7-9 1936 Verkmästare Rolf Bergqvist NORRKÖPING

10-9 1936 Ingenjör Gunnar Landin VINGÅKER

19-9 1936 fd Kriminalinspektör Perove Stillgren DALBY

20-9 1936 Perti Pennanen KARLSHAMN

20-9 1936 Stig Friberg KARLSTAD

27-9 1936 Bengt Dahlstedt NORRKÖPING

28-9 1936 Tandläkare Torbjörn Hellenius GÖTEBORG

70 år född den

3-7 1941 Arne Ehrenholm BORÅS

3-7 1941 Civilingenjör Kurt V Olsson SÖDERTÄLJE

3-7 1941 Lennart Hejdenberg VISBY

4-7 1941 Bertil Palm TRELLEBORG

6-7 1941 Sjökapten Arne Stensholm SKÄRHAMN

9-7 1941 Ulla Sterner HANINGE

13-7 1941 Serviceman Curt Stockselius VÄSTERÅS

19-7 1941 Stuverichef Lars Adriansson FISKEBÄCKSKIL

22-7 1941 Lennart Asklund FAGERVIK

25-7 1941 Ulf Jegréus NORRTÄLJE

26-7 1941 Leif Carlsson VÄXJÖ

29-7 1941 Ingenjör Einar Gustavsson JÖNKÖPING

29-7 1941 Ekonom Jan Sandberg GÖTEBORG

29-7 1941 Kustbevakningsdirektör Jan Widmark HÅKNÄS

5-8 1941 1 Kustbevakningsinspektör Åke Lönnberg
HÄRNÖSAND

7-8 1941 Bertil Persson HÖLLVIKEN

14-8 1941 Lars Hedström HJÄRNARP

14-8 1941 Mats Winell KOLMÅRDEN

18-8 1941 Platschef Jan-Olof Göteborg HABO

26-8 1941 Sven-Olof Herrlin SENNAN

31-8 1941 Stellan Andersson RÖDEBY

7-9 1941 Lars Ekeröth GÄVLE

16-9 1941 Jan Nordin VÄSTERVIK

17-9 1941 Lars Johnson DANDERYD

22-9 1941 Civilingenjör Olof Svenfelt VAXHOLM

24-9 1941 Ulla von Rosen KRISTIANSTAD

25-9 1941 Bengt Olofsson HALMSTAD

25-9 1941 Göran Wide'n DJURSHOLM

27-9 1941 Hans Malmberg NORRKÖPING

28-9 1941 Krister Garin LUND

30-9 1941 Företagsekonom Johan Taube TÄBY

65 år född den

3-7 1946 Ulf Ottgård ELLÖS

4-7 1946 Polisinspektör Hans Liljesson STOCKHOLM
 4-7 1946 Leni Wehlin ÄNGELHOLM
 6-7 1946 Jaan Hansson STOCKHOLM
 14-7 1946 Snickare Sören Larsson HAVDHEM
 16-7 1946 Gustaf Karlsson RAMDALA
 17-7 1946 Sven-Erik Gamelius LYCKEBY
 26-7 1946 Christer Parswald SUNDSVALL
 28-7 1946 Fred Svensson UDDEVALLA
 29-7 1946 Peter Helsing SUNDSVALL
 2-8 1946 Urban Jonsson NORRKÖPING
 4-8 1946 Conny Badelt HALMSTAD
 5-8 1946 Köpman Rolf Bäckman SMÖGEN
 7-8 1946 Gunnar Lindh TULLINGE
 7-8 1946 Åke Andersson KARLSKRONA
 9-8 1946 Olof Thunman OXELSUND
 9-8 1946 Roland Nilsson BRÄKNE HOBY
 13-8 1946 Maskinist Arne Öjerhag SUNDSVALL
 15-8 1946 Olof Hjort KARLSKRONA
 15-8 1946 Fabriksarbetare Sören Andersson SUNDSVALL
 24-8 1946 Örlogskapten Kaj Pettersson VENDELSÖ
 3-9 1946 Ingenjör Henrik Nilsson HALMSTAD
 8-9 1946 Stig Engleson GÖTEBORG
 11-9 1946 Åkare Hans Olsson TUMBA
 12-9 1946 Purser Lars-Olov Andersson RÄTTVIK
 16-9 1946 Bo Sahle'n NJURUNDA
 17-9 1946 Ingenjör Börje Bäckman VÄSTERÅS
 20-9 1946 Revisor Ulf Saxholm VIMMERBY
 23-9 1946 Lars-Eric Ericsson BORGHOLM
 25-9 1946 Lennart Karlsson BRASTAD
60 år född den
 4-7 1951 Lokförare Ronny Hultman MALMÖ
 9-7 1951 Byggnadsingenjör Jan Palm NORRKÖPING

9-7 1951 Lars Ellebring VISBY
 14-7 1951 Ulf Samuelsson HALMSTAD
 21-7 1951 Hans Bager NORRKÖPING
 21-7 1951 Stefan Grundemark JÄRNA
 26-7 1951 Gunnar Bylund HÄRNÖSAND
 29-7 1951 Järnvägsexpeditör Folke Gustafsson JÖNKÖPING
 30-7 1951 Thomas Martinsson KARLSHAMN
 4-8 1951 Leif Arvidsson VÄSTERVIK
 4-8 1951 Per Rydberg NORRTÄLJE
 12-8 1951 Nils-Erik Olsson TRELLEBORG
 26-8 1951 Lennart Törnberg HANINGE
 6-9 1951 Thomas Simonsson STOCKHOLM
 9-9 1951 Lars-Göran Hedman HALMSTAD
 15-9 1951 Bengt Randevåg HÄRNÖSAND
 15-9 1951 Elektriker Bertil Norström SÖDERTÄLJE
 15-9 1951 Tim Falbe HÄRNÖSAND
 23-9 1951 Bengt-Inge Paulsson HELSINGBORG
 24-9 1951 Ingenjör Dan Agardh ÖREBRO
 25-9 1951 Ingenjör Tore Carlsson ÄNGELHOLM
50 år född den
 17-7 1961 Stefan Lundström VENDELSÖ
 22-7 1961 Elektriker Martin Stuhre HALMSTAD
 9-8 1961 Sonny Jönsson RONNEBY
 9-8 1961 Thomas Svensson TRELLEBORG
 27-9 1961 Direktör Rickard Bäcklin STOCKHOLM
40 år född den
 5-7 1971 Eric Holmgren UPPSALA
 26-7 1971 Desiree Hartman NYKÖPING
 3-8 1971 Anna Hoffer VÄLLINGBY
 7-8 1971 Paul Billing SVEDALA
 29-9 1971 Sjuksköterska Staffan Lönnqvist SUNDSVALL

Nya medlemmar

Vi hälsar följande medlemmar välkomna och önskar att alla skall få mycket glädje av medlemskapet.

Gotland	Roland Nilsson	Norrköping	Arnold Jonasson
Ulf Karlsson	Stefan Norlin	Stefan Adolphson	Stig Karlén
Robert Värild	Claes Wallgren	Roland Pettersson	Lars Krantz Överf fr Haninge
Göteborg	Kristianstad	Anders Sjölin	Osvald Lundqvist Överf fr Göteborg
Bengt Ahrle	Ingemar Isacson	Kalmarsund	Thomas Lundvall
Jarl Kihlberg	Nynäshamn	Conny Gunnarsson	Håkan Löwberg Överf fr Göteborg
Carl Elov Svensson	Berit Åberg-Schagerberg	Jönköping	Nils Myntzing
Halmstad	Lysekil	Leif Aljered Överf fr Stockholm	Jan-Olof Månsson
Kent Eriksson	Jan Andersson	Curt-Erik Borg	Jan-Erik Norberg
Rolf Helin	Holger Bernhardsson	Rolf Allan Borglid	Anders Rehnqvist
Anders Johansson	Kåre Hassellöv	Carl Gustav Dybeck	Jan Erik Sarwe
Haninge	Bengt Henningsson	Jan Enler	Erik Schalling
Niklas Drott	Carin Starmark	Ingvar Ericsson	Per-Åke Strandsäter
Hans-Gunnar Ericsson	Ingvar Utterström	Bengt Fogelström Överf fr Stockholm	Wilford Strandsäter
Kenth Malmberg	Stockholm	Jan Frykberg	Hans Suneson
Karlskrona	Mattias Angberg	Hans Garenius	Måns Suneson
Per-Olof Ericsson	Pontus Hesselius	Einar Gustavsson Överf fr Varberg	Bo Velin Överf fr Ängelholm
Bengt Norman	Leif Hjalmarsson	Jan-Olof Göteborg	Pär Wennberg
Karlskrona	Lars Ljungqvist	Mårten Göteborg	Stig Ågren
Kjell Forsbrand	Magnus Ramning	Jan Hallström	
Tord Johansson	Varberg	Sven-Olov Harald överf fr Karlstad	
Jan-Erik Julia	Rolf Johansson	Lars Hoel	
Hans Olof Klasson	Sven Rubensson	Lennart Johannesson	
Lars Lundgren		Jan O Johansson överf fr Haninge	

Trans-Auto representerar

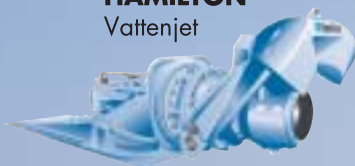
TWIN DISC.

Hydrauliska
marinväxlar

HAMILTON

Vattenjet

TWIN DISC.

Elektroniska
manöver-
system

TRANSFLUID

Kopplingar

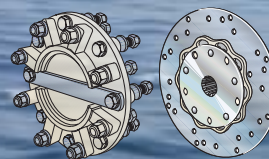
WAVE STREAM

Slagvatten-
filter

R & D MARINE LTD

Flexibla kopplingar

ARNESON

Ytekörande
drev

**Reservdelar och
service för:**

- Twin Disc
- Hamilton vattenjet
- Transfluid
- Borg - Warner

TRANS-AUTO AB

Drivline systems for mobile and marine applications

www.transauto.se

Trans-Auto AB, Förrådsvägen 6, Box 215, 131 23 Ekenäs
Tel. 08-554 240 00, Fax 08-554 240 09

Kontaktmän i förbundsstyrelsen och lokalföreningar

Styrelse och lokala föreningar kan även nås via hemsidan www.flottansman.se

Förbundsstyrelse och kansli

Förbundsordf	Johan Forslund	08-571 448 51	Dagsverksgatan 14	134 65	INGARÖ
Vice förb.ordf	Jan Wikberg	063-12 95 62	Spovvägen 33	831 62	ÖSTERSUND
Sekreterare	Bo Schagerberg	08-530 447 57	Månbergsvägen 4	140 39	NYNÄSHAMN
Sekreterare	Örjan Sterner	08-745 23 02	Odenvägen 19	136 42	HANINGE
Kanslichef	Lennart Bresell	08-449 31 58	Balingsnäs vägen 92	141 34	HUDDINGE
Medlemsregister	Nils-Gösta Persson	0320-557 44	Svansjö Magerhult 6	511 93	TORSTORP
Infoansvarig	Bo Schagerberg	08-530 447 57	Månbergsvägen 4	140 39	NYNÄSHAMN
Webbmaster	Bengt-Olof Arnsten	063-57 93 00	Havrevägen 4 nb	831 71	ÖSTERSUND
Kansli	Flottans Män	08-678 09 08	Teatergatan 3	111 48	STOCKHOLM
			Öppet tisdagar 9-16		

janwikberg@hotmail.com
bo.sch@bredband.net

lennart.bresell@telia.com
n-gpersson@swipnet.se
bo.sch@bredband.net

riksforbundet@flottansman.se

Region Nord

Representant i förbundsstyrelsen: **Jan Wikberg.**

Härnösand	Lars Sellgren	0611-196 34	Hagagatan 74	871 40	HÄRNÖSAND
Sundsvall	Bertil Graeve	060-57 97 14	Borevägen 5	860 32	FAGERVIK
Östersund	Jan Wikberg	063-12 95 62	Spovvägen 33	831 62	ÖSTERSUND

Region Mitt

Representanter i förbundsstyrelsen: **Örjan Sterner, Bo Schagerberg och Ove Hagström.**

Gotland	Olof Berglund	0498-21 51 75	Lyegatan 22	621 43	VISBY
Föreningslokal:	Marinstugan	0498-21 14 17	Södevägen 56 B	621 58	VISBY.
Haninge	Lars Engvall	08-777 95 26	Lilla Hundens gata 422	136 64	HANINGE
Linköping	Gunnar Feldt	0709-40 64 00	Tuvsgatan 28	589 57	LINKÖPING
Norrköping	Ove Hagström	011-23 90 15	Nygatan 55	602 34	NORRKÖPING
Föreningslokal:	Marinlokalen	011-13 84 25	Saltängsgatan 48	602 38	NORRKÖPING.
Norrköping	Tomas Ståhle	0176-143 34	Vigelsjövägen 9 A	761 51	NORRTÄLJE
Föreningslokal:	"Marinlokalen".		Götgatan 14 A	761 64	NORRTÄLJE.
Nynäshamn	Kjell Johansen	08-520 182 10	Båtsmansvägen 13	149 31	NYNÄSHAMN
Stockholm	Örjan Sterner	08-745 23 02	Odenvägen 19	136 42	HANINGE
Föreningslokal:	Flottans Män	08-611 10 11	Teatergatan 3	111 48	STOCKHOLM.
Södertälje	Thomas Westerberg	08-550 344 42	Ekenbergsgatan 30	152 43	SÖDERTÄLJE
Föreningslokal:	Notholmen	08-55 15 50 14	Hörningsholm,		MÖRKÖ
Västerås	Stieg Andersson	0708-908616	Bäckvägen 6	734 51	KOLBÄCK
Föreningslokal:	Flottans Män		Slakterigatan 10	721 32	VÄSTERÅS

engvall.lars@telia.com

ovemarin@tele2.se
flottansman@telia.com
tomas.stahle@swipnet.se
(ej postmottagning)
k.r.johansen@tele2.se

t_westerberg@hotmail.com
(ej postmottagning),
vasteras@flottansman.se
stieg.andersson@swipnet.se

Region Syd

Representanter i förbundsstyrelsen: **Göte Lindberg och Rolf Pärnhem.**

Kalmarisund	Bengt Hammarlund	0480-227 03	Drott. Margaretas väg 27A	392 45	KALMAR
Karlskrona	Rolf Pärnhem	0454-19 611	Drottninggatan 22	374 35	KARLSHAMN
Föreningslokal:	Flottans män	0454-163 40	Lärkgatan 2	374 34	KARLSHAMN
Karlskrona	Per Nordgren	0455-268 30	Orkestergatan 30	371 49	KARLSKRONA
Kristianstad	Lars-Ingvar Elofsson	044-23 50 31	Byastensvägen 10	291 77	GÅRDS KÖPINGE
Malmö	Jörgen Persson	0413-603 44	Vångavägen 9	241 32	ESLÖV
Trelleborg	Göte Lindberg	0410-401 84	Syréngatan 3	231 53	TRELLEBORG
Västervik	Carl-Erik Edström	0490-184 20	Sjöviksgatan 2	593 42	VÄSTERVIK
Växjö	Lennart Salomonsson	0474-330 38	Eke Solklint	360 42	BRAÅS

abe@hammarlund.net
parlhjem@telia.com

pernordgren@gmail.com
l.i.e@tele2.se
jorgenpersson.fmmalmo@telia.com
gotelindberg@hotmail.com
familjennord@bredband.net
vaxjo@flottansman.se

Region Väst

Representanter i förbundsstyrelsen: **Lars Linde och Lars-Erik Wennersten.**

Göteborg	Bertil Andreasson	031-29 37 57	Stensängens lycka 18	423 36	TORSLANDA
Föreningslokal:	Marinstugan	031-29 07 23	Örlogsvägen 6, Nya Varvet.	426 71	V.FRÖLUNDA
Halmstad	Richard de Garay	070-8710263	Källtorps Gård 331	305 91	HALMSTAD
Föreningslokal:	Marinstugan	035-10 84 22	Dragvägen	302 42	HALMSTAD
Jönköping	Jan Johansson	036-433 44	Björkvägen 7	566 92	HABO
Karlstad-Värmland	Göte Rahm	054-15 52 05	Stingsgatan 2	652 26	KARLSTAD
Lysekil	Van Carlsson	0523-473 97	Rixövägen 13	454 93	BRASTAD
Varberg	Per Callenberg	0340-422 19	Vrånvägen 21	430 10	TVÅÅKER
Föreningslokal:	Gamla tullhuset	070-391 04 26	Otto Torelles gata 3	432 44	VARBERG.
Ängelholm	Lars Linde	0431-141 18	Lupingatan 9	262 62	ÄNGELHOLM
Föreningslokal:	Flottans Män	0431-149 30.	Östergatan 89	262 00	ÄNGELHOLM.

bertil.andreasson@comhem.se
goteborg@flottansman.se
ri.degaray@gmail.com
halmstad@flottansman.se
jangustav.olander@telia.com

van.c@telia.com
cal.per@telia.com

Vid definitiv eftersändning
återsänds försändelsen till:
FLOTTANS MÄN
Teatergatan 3,
111 48 STOCKHOLM

POSTTIDNING B

Färjan Kungsholmen. Foto Olle Melin

Marinens äldsta båt på väg bort

I Garpahamnen på Hasslö utanför Karlskrona ligger i dag färjan *Kungsholmen* och väntar på en eventuell köpare. Om något köp blir av, kommer marinens äldsta i bruk varande flytetyg att försvinna. Färjan hette från början *Färjan nr 1* och gick i trafik i Mälaren. Åren 1900 till 1925 hette färjan *Herse-rud* och gick mellan Ropsten och Lidingö. När gamla Lidingöbron stod klar 1925, köpte flottans färjan, döpte om henne till *Skeppsholmen* och satte henne i trafik mellan Galärvarvet på Djurgården och Skeppsholmen. År 1969 lades hon upp på Muskö för att två år senare döpas om till *Kungsholmen* och överföras till KA 2 för trafik mellan Kungsholmen och Finskan på Tjurkö. Där har hon gått fram till senaste årsskiftet.

På grund av ändrad verksamhet på Kungsholmen, har hon nu gjort sitt och därmed försvinner en färja, som varit i bruk under tre sekler.

Från början var hon ångdriven och fick dieselmotor i mitten av 1950-talet. Nuvarande överbyggnad tillkom på 1980-talet.

Olle Melin